

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Rail Rzayevin
qətl işinə
görə sabiq
müşaviri
dindiriblər -
sensasion
təfərrüatlar
yazısı səh.3-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 13 mart 2017-ci il Bazar ertəsi № 55 (6669) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Bu həftə böyük əfv sərəncamı imzalanacaq

450-dək məbusun müraciətinə müsbət rəy verilib; 27 nəfər siyasi dustağın da adı əfv siyahısında var

yazısı səh.3-də

Minsk Qrupu həmsədrlərinə Ermənistan "atəşli cavab"

yazısı səh.11-də

Elşad Abdullayev ermənilərlə işbirliyi ittihamından danışdı

yazısı səh.3-də

Türkiyə-Azərbaycan-Rusiya ittifaqı bizə nə fayda verə bilər - şərh

yazısı səh.8-də

Batumdakı iğtişələr azərbaycanlıların biznesinə ciddi zərbə vura bilər

yazısı səh.12-də

Bp: "Azərbaycanın MSŞT-dən çıxması heç kimin maraqlarına cavab vermir"

yazısı səh.8-də

Ölkə böyük tətilə gedir - bəs manatın məzənnəsi "hara gedəcək"...

yazısı səh.12-də

Bakıda zibillikdə yeni doğulmuş körpə tapılıb

yazısı səh.14-də

Həbsdəki keçmiş müstəntiqin anası aclıq aksiyasına başlayıb

yazısı səh.6-də

Azərbaycanı hansı güclər təhdid edir - sabiq MTN polkovnikindən önəmli açıqlamalar

yazısı səh.4-də

Beyləqan məktəbində rüsvayçılıq - təfərrüat

yazısı səh.6-də

Qarabağda qana-qan: əsgərimizin qisası yerdə qalmadı

SƏRKİSYAN "QAŞINDI" VƏ CAVABINI ALDI - 5 DÜŞMƏN ƏSGƏRİ MƏHV EDİLDİ

Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi: "Ermənistan silahlı qüvvələrinin dayaq məntəqəsinə endirilən artilleriya atəşi nəticəsində düşmən ağır itkilər verib"; **Ekspert:** "Ordumuzun qarşısında iki eşalon qalıb...Xankəndinə yol açılır"

yazısı səh.5-də

Türkiyəyə qarşı "Holland sindromu" - Azərbaycan tərəfini dərhal seçdi

Türkiyə ilə Niderland arasında görünməmiş diplomatik skandal; qardaş ölkənin rəsmi şəxslərinə qarşı hörmətsizliyə Bakının reaksiyası gecikmədi

yazısı səh.9-də

Əli Məsimli:
"Pensiya yaşının artırılması həmin ailələri pis vəziyyətə salacaq"

yazısı səh.7-də

Moskvada yaşayan itbaz azərbaycanlı ekstrasens - Zirəddin Rzayev kimdir?

yazısı səh.13-də

DTX rəisindən şok açıqlama:
"Vəzifəli adamların videolarını çəkib..."

yazısı səh.6-də

13 mart 2017

İMTAHAN ZALI №1

37 min şagird imtahan verdi

Martin 12-də Dövlət İmtahan Mərkəzi (DİM) respublikanın 33 rayonunda ümumtəhsil müəssisələrinin 9-cu sinif şagirdləri üçün buraxılış imtahanının birinci mərhələsini, 23 rayonunda isə ilk peşə-ixtisas təhsil müəssisələrinin sonuncu sinfində təhsil alan şagirdləri üçün buraxılış imtahanı keçirib.

DİM mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, hər iki imtahanda ümumilikdə 37230 şagirdin imtahan verib.

Martin 13-dən etibarən DİM-də 9-cu sinif şagirdləri üçün buraxılış imtahanının protokollarının və cavab vərəqlərinin emalına başlanılacaq. Yazı işləri (imtahan cavabları) DİM və onun regional bölmələrində müvafiq təhlükəsizlik tələblərinə cavab verən ekspertiza (yoxlama) zallarında, qapalı şəraitdə, kompüter arxasında markerlər tərəfindən yoxlanılacaqdır. Yazı işlərinin yoxlanılması üçün proqram təminatı Dövlət İmtahan Mərkəzinin mütəxəssisləri tərəfindən hazırlanıb. Hər bir yazı işi əvvəlcə "scan" olunur və 2 marker tərəfindən qiymətləndirilir (markerlərin qiymətləri arasında fərq yarandıqda həmin yazı işi proqram tərəfindən 3-cü markere göndərilir). Yoxlama zamanı markerin kompüterinin monitorunda yazı işinin müəllifi haqqında heç bir məlumat (ad, soyad, ata adı, şagird kodu, ünvan və s.) verilmir. Monitorada yalnız yazı işi, yazı işini qiymətləndirmək üçün meyarlar və qiyməti daxil etmək üçün müvafiq sahə göstərilir. Proqram, həmçinin şagirdin yazı işini həmin şagirdin yaşadığı zonadan olmayan markerlərin kompüterinə göndərir.

Bundan əlavə, imtahanda şagirdlərə təqdim olunan hər bir tapşırıq üçün ayrıca qiymətləndirmə meyarı hazırlanıb və markerlər hər hansı bir tapşırıqda aid yazı işini yoxladıqda məhz həmin tapşırığın qiymətləndirmə meyarına əsaslanırlar. Qiymətləndirmə meyarlarında tapşırığın mümkün həll üsulları və ehtimal olunan (gözlənilən) cavablar nəzərə alınır. Qiymətləndirmə meyarı tapşırığın qiymətləndirilməsi üçün dolğun təlimatdır və marker yazı işini qiymətləndirərkən həmin tapşırığın qiymətləndirmə meyarından kənara çıxarmamalıdır. İmtahanda istifadə olunan açıq tipli tapşırıqların və insanın (essenin) yoxlanılması uzun müddət tələb etdiyindən nəticələrin imtahanın ikinci mərhələsi keçirilənədək elan olunması nəzərdə tutulur.

İlk peşə-ixtisas təhsil müəssisələrinin buraxılış imtahanının nəticələri isə yaxın günlərdə elan ediləcək. Şagirdlər imtahan nəticələri haqqında məlumatı DİM-in internet saytından öyrənə biləcəklər.

Azərbaycanlı müğənninin konsertində atışma olub

Martin 11-də gecə saatlarında Rusiyanın Krasnoyarsk vilayətinin Açınsk şəhərində yerləşən "London" barında Azərbaycan əsilli müğənninin konserti zamanı atışma baş verib.

"Report" xəbər verir ki, bu barədə Rusiya Daxili İşlər Nazirliyinin vilayət üzrə Baş İdarəsinin mətbuat xidmətinin məlumatında bildirilir.

Qeyd olunur ki, Martin 12-də səhər səhər xəstəxanasından polisın növbəti hissəsinə hadisə barədə məlumat daxil olub. Səhər saatlarında xəstəxanaya döş qəfəsindən odlu silah yarası almış 28 yaşlı gənc gətirilib.

"Zapad" informasiya agentliyi yazır ki, münaqişə kafenin Azərbaycanlı sahibi ilə direktoru arasında qeydə alınıb. Azərbaycanlı avtomobilindən yivsi lüləli tüfəng götürərək havaya atışma açdı. Direktor isə cavabında onu travmatik tapança ilə hədəfə alıb. Mülkiyyətçi, öz növbəsində döyüş patronu ilə doldurulmuş tüfəngini insanların toplaşdığı əraziyə tuşlayıb. Nəticədə qarşı tərəf güllə yarası alıb.

Bildirilir ki, gecə bara çoxlu sayda insanın toplaşmasına Azərbaycan əsilli 25 yaşlı müğənni Elbrus Canmirzəyevin çıxışı olub.

Milli Qəhrəman Çingiz Qurbanovun xatirəsi Şahdağ zirvəsində əbədiləşdirildi

Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Qurbanovun xatirəsi Böyük Qafqazın ən yüksək dağ zirvələrindən biri olan Şahdağda əbədiləşdirilib.

AzərTAC xəbər verir ki, dəniz səviyyəsindən 4242 metr yüksəklikdə yerləşən zirvəyə yürüş "Everest" idman klubunun təşəbbüsü ilə reallaşdı. Beş nəfərlik alpinist qrupunun Şahdağa yürüşü martın 8-dən başlayıb və üç gün davam edib. Martin 10-da zirvəyə çatan alpinistlər Milli Qəhrəman Çingiz Qurbanovun adı yazılan xatirə lövhəsini Şahdağ yüksəkliyinə bərkidiblər.

Bu gün Bakıda duman olacaq

Martin 13-də respublika ərazisində gözlənilən hava şəraiti açıqlanıb.

Virtualaz.org Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentinə istinadən bildirir ki, bugün Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişən buludlu olacağı, aralıq tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Bəzi yerlərdə duman olacaq.

Şimal küləyi gündüz cənub-şərq küləyi ilə əvəz olunaçaq.

Havanın temperaturunun yarımada gecə 3-6° isti, gündüz 9-13° isti, Bakıda gecə 3-5° isti, gündüz 10-12° isti olacağı gözlənilir.

Ölkənin qərb rayonlarında arabir yağış yağacağı, şərq rayonlarında havanın, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Gecə və səhər bəzi yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək.

Havanın temperaturunun gecə 2-7° isti, gündüz 11-16° isti, dağlarda gecə 2° şaxtadan 3°-dək isti, gündüz 5-10° isti olacağı gözlənilir.

"Everest" idman klubunun direktoru Rusif Bağirov yürüşün Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Qurbanovun xatirəsini yaşatmaq, eyni zamanda, gənclərin dağçılıq ekstremal idman növlərinə marağını artırmaq məqsədilə həyata keçirdiyini bildirib.

Fevralın 7-də Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün qorunub saxlanılmasında xüsusi xidmətlərinə və döyüş tapşırığını yerinə yetirərək göstərdiyi şəxsi igidliyə görə əsgər Çingiz Qurbanova ölümündən sonra "Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı" adının verilməsi barədə sərəncam imzalayıb.

Azərbaycan Ordusunun əsgəri Çingiz Qurbanov 2016-cı il dekabrın 29-da Ermənistan silahlı qüvvələrinin kəşfiyyat qrupunun tərxi

bat-pozuculuq fəaliyyətinin qarşısını alarkən baş vermiş döyüşdə şəhid olub.

Fevralın 7-də Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün qorunub saxlanılmasında xüsusi xidmətlərinə və döyüş tapşırığını yerinə yetirərək göstərdiyi şəxsi igidliyə görə əsgər Çingiz Qurbanova ölümündən sonra "Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı" adının verilməsi barədə sərəncam imzalayıb.

Fransalı senatorlar Cocuq Mərçanlıda...

Fransa Senatının Fransa-Qafqaz Dostluq Qrupunun sədri Andre Reyşarın başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti Horadiz şəhərinə və Cəbrayıl rayonunun işğaldan azad olunmuş Cocuq Mərçanlı kəndinə səfər edib. Sonra Horadiz şəhərinə gələn nümayəndə heyətinə Ermənistan silahlı bölmələrinin cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində snayper tüfənglərindən və minaatanlardan da istifadə etməklə atəşkəs rejimini pozmaları barədə məlumat verilib.

Füzuli Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Alı Aliyev bildirib ki, düşmənin atəşlərinə baxmayaraq, rayonda heyət öz axarı ilə davam edir. Sakinlər gündəlik məişət qayğıları və təsərrüfat işləri ilə məşğul olurlar. Diqqətə çatdırılıb ki, Cocuq Mərçanlı kəndi kimi, Horadiz şəhəri də Ermənistan silahlı birləşmələri tərəfindən işğal olunaraq dağıdılıb. 1994-cü ildə şəhər işğaldan azad edildikdən sonra burada geniş bərpa-yenidənqurma, abadlıq-quruculuq işləri aparılıb. Görülən işlər sayəsində Horadiz bu gün gözəlliyi ilə seçilən abad bir şəhərə çevrilib. İndi Horadiz Fransanın Altkirch şəhəri ilə qarşılaşmış şəhərdir.

Nəcməddin Sadıkov Rusiyaya gedir

Martin 15-də Moskvada MDB ölkələri silahlı qüvvələrinin baş qərargah rəislərinin iştirakı ilə beynəlxalq konfrans keçiriləcək.

APA-nın MDB-nin saytına istinadən verdiyi məlumata görə, Rusiya Silahlı Qüvvələri Baş Qərargahının Hərbi Akademiyasında keçiriləcək konfrans terrorçuluqla mübarizə məsələlərinə həsr olunub.

Tədbirdə Rusiya, Azərbaycan, Ermənistan, Qırğızistan, Tacikistan, Türkmənistan, Qazaxıstan, Belarus və Özbəkistanın baş qərargah rəisləri iştirak edəcək.

Beynəlxalq konfrans MDB ölkələri Müdafiə Nazirləri Şurasının yaradılmasının 25 illiyinə həsr olunmuş silsilə tədbirlərdən birincisidir.

AI avrointegrasiya layihələri üzrə Türkiyə üçün maliyyə təminatı dayandırılıb

AI Türkiyənin Avropa məkanına inteqrasiyasına yönələn bir sıra inteqrasiya layihələri üzrə Türkiyə üçün nəzərdə tutulan bütün ödəmələri bloklayıb. APA-nın "Strana.ua"ya istinadən verdiyi xəbərə görə, bu barədə Almaniyanın "Deutsche Welle" nəşri məlumat yayıb.

Qeyd edək ki, AI 2014-2020-ci illər üçün Türkiyəyə 4,45 mlrd. avro maliyyə yardımı ayırmağı planlaşdırmışdı. Həmin məbləğdən indiyədək Türkiyəyə cəmi 167 mln. avro köçürülüb.

Ödənişlər konkret layihələrə bağlıdır. Onlardan ən irisi "AI-də üzvlüyü hazırlıqla bağlı islahatlar" layihəsidir. Bu məqsədlər üçün AI 1,58 mlrd. avro ayırmağı planlaşdırmışdı.

İran yeni tank istehsalına başladı

İran yeni "Karar" (Hücum) tanklarının kütləvi istehsalına başlayıb.

APA xəbər verir ki, bu barədə İranın güc strukturları məlumat yayıb.

Yeni tank Martin 12-də İran müdafiə naziri Hoseyn Dehqanın iştirak etdiyi tədbirdə nümayiş etdirilib. Bu tank ən müasir atəş və müdafiə sistemləri ilə təchiz edilib. "Karar" hərəkətsiz və hərəkətli obyektlərə dəqiq zərbə endirmək, müxtəlif maneələri aşmaq qabiliyyətinə malikdir.

H. Dehqan deyib ki, bu tank İran Silahlı Qüvvələrinin gücünün simvoludur.

Xatırladaq ki, bundan əvvəl İran "Zülfüqar" tankının müxtəlif modifikasiyalarını istehsal edib.

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!

- **İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:**
 - Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;
 - Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;
 - Tirajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;
- Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan "Yeni Müsavat" - 0.60 AZN və bundan əlavə 2500 adda yerli və xarici nəşrlər.**
- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil. **Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir: Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22**
- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti martın 10-da qabaqcadan əlbir olan şəxslər tərəfindən xüsusilə ağır cinayətlər törətmək məqsədi ilə qaçaqmalçılıq yolu ilə qanunsuz olaraq odlu silah, döyüş sursatı və partlayıcı maddələrin ölkəyə gətirilməsi, saxlanması və daşınması barədə daxil olmuş məlumatlar əsasında əməliyyat keçirib.

Məlumat əsasında zəruri olan əməliyyat nəticəsində iki şübhəli şəxs məhv edilib.

DTX-nin mətbuat xidmətindən "Trend"ə verilən məlumata görə, bu cinayət əməllərində şübhəli olan Hüseynov Azər Məmməd oğlu və İslamov Əli Sabir oğlunun saxlanması üçün 2017-ci il martın 10-da xüsusi əməliyyat keçirilib. Əməliyyat zamanı Azər Hüseynov və Əli İslamov yaşayış sahəsində silah tətbiq edərək müqavimət göstərərək, qanunla müəyyən edilmiş qaydada cavab tədbiri olaraq xüsusi əməliyyat qrupu tərəfindən xidməti silahdan istifadə edilməklə məhv edilib.

Azər Hüseynovun və Əli İslamovun qanunsuz saxladıkları 1 ədəd "AKSU-74" tipli avtomat, 2 ədəd "Makarov" tipli və 1 ədəd kустar üsulla hazırlanmış tapançalar, 400 və 75 qramlıq partlayıcı maddələr və xeyli sayda müxtəlif çaplı patronlar götürülüb.

Qeyd edək ki, DTX ötən ilin oktyabrında da bu tipli əməliyyat keçirmiş və nəticədə iki terrorçu məhv edilmişdi. Təhlükəsizlik üzrə ekspertlər DTX-nin keçirdiyi əməliyyatları uğurlu hesab etməklə yanaşı, Azərbaycan üçün təhlükələrin olması barədə açıqlamalar verirlər. Bəziləri İŞİD-in bitmək üzrə olduğu bir vaxtda onun tərəfdarlarının dünyaya səpələnməyini, xüsusilə, Azərbaycan və qonşu dövlətlər üçün də təhlükəli hala gələcəklərini proqnozlaşdırır. Bu baxımdan hüquq-mühafizə orqanlarının ayıq-sayıq olmalarının vacibliyi vurğulanır.

Sabiq MTN polkovniki, təhlükəsizlik üzrə ekspert İlham İsmayıl hesab edir ki, beş ay öncə DTX-nin keçirdiyi əməliyyatla indiki əməliyyat arasında fərqlər mövcuddur: "Əvvəlki əməliyyat radikal dindarlara qarşı olub və bu şəxslər silahlı olduqlarından keçirilən əməliyyat terrorçuların məhvi ilə nəti-

cələnib. Düzdür, o vaxt biz bildirmişdik ki, onların sağ ələ keçirilməsi daha yaxşı olardı. Əsas kimi də əlavə dəstələr haqqında məlumatların toplana biləcəyini göstərmişdik. Amma indiki əməliyyat silah qaçaqmalçılığı ilə bağlı olub. Nəticədə cinayətkarlar məhv edilib. Radikal terrora meyilli dindarlar, ardınca da, qaçaqmalçılıqla bağlı əməliyyatların təhlükəli məsələlərdən doğduğu göz önündədir. Təbii ki, radikalıq təkçə sözdə deyil. Radikalıq silahla da baş verir. Yalnızca İŞİD-lə bağlı məsələlərdə demişdik ki, onlar geri çəkildikcə, müsəlman ölkələrində, o cümlədən Azərbaycanda gərginlik yaranacaq. Gərginliyin yaranmasına səbəb də odur ki, İŞİD-ə qoşulanlar hansı ölkələrin vətəndaşdırlarsa, geri qayıdacaqlar. Geri qayıtma prosesində ola bilsin ki, Azərbaycan vətəndaşları da ölkəyə dönsünlər. Onlar da təbii ki, geri qayıdanda silahla qayıdacaqlar. Hətta silahsız qayıtsalar belə, yenidən silah əldə etməyə can atacaqlar. Görünür, belə bir proses gedir. Radikallığın ardınca da silah məsələsi".

Burada əsas nəyə diqqət yetirmək lazımdır? Ekspert deyir ki, ümumi təhlükəsizlik məsələləri ilə bağlı əməliyyat öz yerində, amma terrora meyilli insanların, xüsusilə, silah qaçaqmalçılığı bağlı şəxslərdən birinin ələ keçirilməsi daha vacib sayılır: "Hər halda o şəxslər evlərinə gedirlər, yaxud qaldıqları yerlər var, silahı saxladıkları yerlər mövcuddur. Yaxud silah qaçaqmalçılığı ilə məşğuldursalar, bu silahı hansısa bir yerdən keçirəcək. Prosesləri sona qədər izləmək olar. Əlverişli bir məqamda onların tutulması daha perspektivli məlumatların əldə edilməsinə səbəb olar, təşkilatın hara bağlı olduğunu üzə çıxara-

Azərbaycanı hansı güclər təhdid edir - sabiq MTN polkovnikindən önəmli açıqlamalar

İlham İsmayıl: "Dünyada bütövlükdə gərginlik var və biz də ondan kənarda deyilik; Rusiya və İran kimi qonşularımızın olduğu bir yerdə hər zaman təhlükə var"

r. Nəticədə qiymətli informasiyalar əldə olunur. Türkiyədə "Reina" terrorunu törədən və 39 adamı öldürən şəxsin diri tutulması ondan sonra 500 nəfərin həbsi ilə nəticələndi. Hələ neçəsi də gözlənilir. Onu yerindəcə öldürə bilirdilər, amma 500 nəfər yerində qalardı. Situasiyanı son detallarına qədər bilmirik. Bəlkə vəziyyət elə yaranıb ki, atışmağa məcbur olublar... Dünyada bütövlükdə gərginlik var ki, biz də ondan kənarda deyilik. Geopolitik mövqeyimiz elədir ki, bir neçə dövlətin hədəfindəyik. Rusiya və İran kimi çətin qonşularımızın olduğu bir yerdə istər-istəməz onlardan hər zaman təhlükə var. Çünki Azərbaycanın müstəqilliyini sinirə bilməyən iki dövlətdir. Nə qədər əməkdaşlıq edilsə də, daxilələrində müstəqil siyasət yürütməyimizi qəbul edə bilmirlər. Hesab edirəm ki, bu qaçaqmalçılıq da bizə kosmosdan gəlir, qonşu ölkələrdən gəlir. Burada da yaxşı niyyətin olmasından söhbət gedə bilməz. Düşünürəm ki, bunun son nöqtəsini tapmaq üçün cinayətkarların diri tutulması daha əlverişlidir. Amma məsələni təkçə diri tutmağa da fokslaşdırmaq lazım deyil. Əgər məlumat alınır ki, bu şəxslər qaçaqmalçılıqla məşğuldurlar və fəaliyyət göstərirlər, demək uğurlu informasiyalar var. Amma daha yaxşısına nail olmaq mümkündür".

İ.İsmayıl bu tipli hadisələrdə sona qədər açıqlamaların olmamasına da aydınlıq gətirdi: "Bu məsələləri mətbuatdan gizlətmək lazım deyil, xüsusilə, öldürüləndən sonra. Əgər sağ tutsaydılar, demək olardı ki, gizli əməliyyat gedir, istintaq prosesidir, bəzi məlumatları əldə etmək üçün gizli saxlanması lazımdır. Öləndən sonra bu şəxslərin adlarının açıqlanması, ətrafları, kimləri çox vacibdir. Bu bir növ cəmiyyətə maarifləndirmə təsiri bağışlaya bilər. Mesaj verilir ki, kim bu yoldadırsa, bunun sonunu yoxdur. Bu işlərdə açıq qaranlıq məqamlar da kifayət qədərdir. Son detallarına qədər olmasa da, bəzi məlumatların doğru şəkildə cəmiyyətə çatdırılması vacibdir ki, cəmiyyətdə xof yaranmasın. Terrorçunun, yaxud qaçaqmalçının öldürülməsi cəmiyyəti arxayın salmır. Cəmiyyət fikirləşir ki, nələ baş verir. Məlumatlısız olduğunuzdan siz də sual verirsiniz ki, nələ görə bu cür hadisələr yaşanır. Deməli bəzi məsələləri aydınlaşdırmaq üçün təhlükəsizlik orqanları, yaxud səlahiyyətli şəxslər maarifləndirici açıqlamalar verməlidirlər. Fransadan Türkiyəyə qədər tutmuş bütün ölkələrdə terror hadisələri baş verib. Amma ən yüksək səviyyədə, aidiyyəti qurumların rəhbərlərinin cəmiyyəti rəhatləşdirən açıqlamalarının şahidi olmuşuq".

□ Cavansir ABBASLI

Goranboyda qanlı axşam: nəvəsinin toyu günü qohumunu öldürdü

Martın 12-nə keçən gecə Goranboy rayonunun Qaraçinar kəndində baş vermiş qətl hadisəsinin təfərrüatları məlum olub. Lent.az xəbər verir ki, Kəlbəcər rayonundan məcburi köçkün olan 46 yaşlı Natiq Qafarov həmkəndlisi, 51 yaşlı Mübariz Məmmədovu öldürərək hər iki şəxs sərxoş vəziyyətdə olub.

Bildirilir ki, Kəlbəcər rayonunda qonşuluqda yaşayan şəxslər məcburi köçkün həyatı zamanı da qonşuluqda yaşamaqlı olublar və onlar uzaq qohum olublar. Martın 11-də gecə saat 23:30 radələrində M.Məmmədov qonşusunun evinə gəlib. Bu zaman onlar arasında münaqişə yaranıb. Münaqişə vaxtı N.Qafarov sobanın üzərindəki kərpiclə evinə gələn şəxsin başına zərbələr endirərək onu öldürüb.

M.Məmmədovun qonşusunun evinə niyə gəlməsi, onlar arasında münaqişənin hansı səbəbdən baş verməsi araşdırılır. Bu arada o da məlum olub ki, hadisə vaxtı N.Qafarovun ailə üzvləri Göygöldə olub. Martın 12-də onun nəvəsinin kiçik toy məclisi olacaqmış və həyat yoldaşı bir neçə gün əvvəldən qızının Göygöldəki evinə gedib. N.Qafarov da martın 12-də ora getməli imiş.

N.Qafarov hadisədən sonra könüllü olaraq polisə təslim olub.

Yol polisinin oğlu yol qəzasında öldü

Martın 12-də Xaçmazın Xudat şəhəri ərazisində, Xudat-Nabran yolunun 3-cü kilometrliyində ölümlə nəticələnən yol qəzası baş verib.

"Report"un xəbərinə görə, "VAZ-2106" markalı avtomobil ilə

bazırlıq edərək evə gələn sürücü. 2001-ci il təvəllüdü Asim Vahid oğlu Əmirovu traktor vurub.

Hadisə o, maşını yol kənarında saxlayaraq yükləri evinə daşıyan zaman baş verib. Məmmədəğa Quliyevin idarə etdiyi traktor gənci divara sıxışdırıb.

Hadisə yerində ölən Asim Əmirov Səbail DYP əməkdaşı Vahid Əmirovun oğludur.

18 yaşlı oğlan faciəvi şəkildə öldü

Ağcabədi rayonunda ağır yol qəzası baş verib. Lent.az xəbər verir ki, 18 yaşlı Quliyev Təbriz Eldəniz oğlunun idarə etdiyi "VAZ 2106" markalı minik avtomobili "KamAZ" a çırpılıb. Nəticədə minik avtomobilini idarə edən gənc oğlan hadisə yerində vəfat edib. İlk araşdırma zamanı T.Quliyevin sürücülük vəsiqəsinin olmadığı və avtomobilin onun atasına məxsus olduğu üzə çıxıb.

Müdafie Nazirliyinin mətbuat xidmətinin sabiq rəhbəri, keçmiş müstəntiq Rüfət Səfərovun anası Tahirə Səfərova aclıq aksiyasına başlayıb. Bu barədə Səfərovun ailəsi adından məlumat yayılıb.

Contact.az-ın yaydığı məlumatda deyilir ki, R. Səfərov martın 10-da 9 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində ailəsi ilə görüşüb. Görüşdən sonra məbusun anası oğlunun durumu ilə bağlı ölkə ictimaiyyətinə müraciət edib. Müraciətdə ana övladının son durumundan narahatlığını dilə gətirib: "Böyük əziyyətlə böyüdübməyə başa çatdırdığım oğlum R. Səfərovla cəzaçəkmə müəssisəsində görüşdüm. R. Səfərovun hansı vəziyyətdə olduğunu sözlə ifadə edə bilmirəm. Ürəyimin başına köz düşdü. Onun üzünə baxa bilmirdim, rəngi qapqara qaralmışdı. Qaranlıq "kars" onu elə üzümüzdü ki, danışmağa sanki heyi yox idi. Dedi ki, ona 3 gün çox işgəncələr veriblər. R. Səfərov 3 gün ərzində sudan başqa heç nə verməyiblər. Səhər, günorta, axşam bir stəkan suyun ümidinə qalıb. Döşəmə beton, "kars" soyuq... Yanır ana ürəyim. Səhər saat 09-00-da yatacağını götürüb, bir də 18-00-da veriblər. Bu müddət ərzində R. Səfərov beton döşəmədə ayaq üstə titrəyə-titrəyə qalıb. Elə

Həbsdəki keçmiş müstəntiqin anası aclıq aksiyasına başlayıb

Tahirə Səfərova: "Axı onun günahı nədir?"

Rüfət Səfərov

Tahirə Səfərova

yemək gətirib veriblər ki, onu heyvana da verməzlər. Oğlum bu yeməkdən imtina edib 4 gün ac qalıb. "Kars" a salınmamışdan əvvəl həbsxanada yazdığı gündəliyi də əlindən alınıb. Mən insana belə amansız münasibətin olduğunu təsəvvür etmə gətirə bilmirəm. Qisasçılıq və intiqam bunların gözü-nü elə pərdələyib ki, ən iy-rənc qeyri-insani niyyətlərindən əl çəkməyi yaxına belə buraxmırlar. Amma yuxarıda Allah var, bunların hamısını görür. Axı onun günahı nədir? Azad sözünü deyib, haqsızlığa-ədələtsizliyə

qarşı öz üsyan səsini qaldırıb. Başqa heç nə etməyib. Oğlum işgəncə altında saxlayıb onu sarsıtmaq istəyirlər. Gözlərimin yaşını zorla saxlaya bildirdim, göz yaşları axır çaylar kimi içimə axırdı. Oğul dərdi çəkən bir ana kimi ürəyim alovlanır, damarlarımda qanım donur. Lakin ağır səhnəni müşahidə etdikcə, R. Səfərovun solmuş çöhrəsinə baxdıqca ruhumda bir heyranlıq da baş qaldırırdı. R. Səfərov mənə iki əlləri ilə qucaqlayıb "qəm-qüssə yemə ana" deyərək, gözlərimin içinə baxdı və bu sözləri söylədi: "Möhkəm olun. Al-

lahın köməkliliyi ilə iradəm var və seçdiyim haqq yoldan bir addım belə geri durmayacağam. Bunlar mənə düşüncələrimdən döndərə bilməzlər. Əqidəm uğrunda sonuna qədər yürüməyə qərarlıyam".

Qeyd edək ki, R. Səfərov ötən il Baş Prokurorluğun təqdimatı əsasında həbs edilib. O, "Prokurorluq haqqında" qanunun 34-cü və "Azərbaycan Respublikası Prokurorluğu işçilərinin etik davranış Kodeksi"-nin 30 və 31-ci maddələrinin tələblərini kobud surətdə pozaraq prokurorluq orqanlarında prokuror və ya müstəntiq vəzifəsi ilə bir arada işləməyə cəsarət etməyə yol verdiyinə görə, prokurorluq orqanlarından xaric edilib. Onun barəsində Baş prokuror yanında Korruptsiyaya Qarşı Mübarizə Baş İdarəsində Cinayət Məcəlləsinin 311.3.2-ci maddəsi ilə cinayət işi başlanıb.

Binəqədi Rayon Məhkəməsində onun barəsində 3 ay 26 gün müddətinə həbs qətimkan tədbiri seçilsə də, son-

DTX rəisindən şok açıqlama: "Vəzifəli adamların videolarını çəkib..."

Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi Mədət Quliyev son günlər "reket" jurnalistlərə qarşı keçirilən əməliyyatlardan danışdı.

"Qafqazinfo" xəbər verir ki, M. Quliyev həmin jurnalistlərin qeyri-qanuni fəaliyyətlə məşğul olduqlarını qeyd edib:

"Bu, qalmaqallı məsələdir. Müəyyən vəzifəli adamlar, onların övladları ilə bağlı qeyri-qanuni videoçəkilişlər aparıblar və bununla əlaqədar pul tələb ediblər. Məsələ ilə bağlı Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətində cinayət işi açılıb. Bunlara hüquqi qiymət veriləcək".

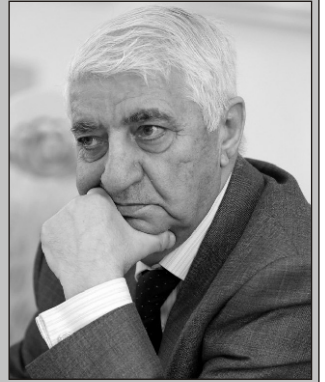

Mədət Quliyev

Fikrət Qocanın oğlu faciəvi şəkildə öldü

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin birinci katibi, xalq şairi Fikrət Qocaya ağır itki üz verib. Bakipost.az xəbər verir ki, şairin oğlu Yalçın Qocayev martın 11-də vəfat edib.

F. Qoca sayta açıqlamasında oğlunun yıxılaraq dünyasını dəyişdiyini bildirib: "Çox pis şəkildə yıxılıb. Həkimlər gələnə kimi keçinib". Bildirilir ki, mərhumun 52 yaşında olub.

Fikrət Qoca

radan qərar ev dustaqlığı ilə əvəz edilib və o azadlığa buraxılıb. Lakin ötən ilin sentyabrında Lənkəran Rayon Məh-

kəməsinin qərarı ilə 9 il müddətində azadlıqdan məhrum edilib.

□ Cavansir ABBASLI

Beyləqan məktəbində rüsvayçılıq - təfərrüat

Mehriban Zeynalova: "Zorlanma ilə bağlı videogörüntülər dəhşətlidir"

Beyləqan məktəbində baş verən qalmaqal artıq bir neçə gündür ki, mətbuatda müzakirə olunmaqdadır. Meydan.TV-nin yaydığı məlumatda görə, rayonun orta məktəb şagirdi 17 yaşlı A.Z. oğlan dostu Məlik Hüseynov (ad şərtidir) tərəfindən təcavüzə uğrayıb.

M. Hüseynov onu bir müddət öncə çəkdirdikləri səmimi fotolarla hədələyərək əvvəlcə özü, sonra da istəmədiyi digər insanlarla münasibətə girməyə məcbur edib. Adının açıqlanmasını istəməyən mənə bu barədə meydan.tv-yə videogörüntülər də göndərib. Məlumatda o da qeyd olunur ki, hadisə ilə bağlı rayon polis şöbəsində cinayət işi açılıb, bir nəfər həbs olunub, digəri azadlıqdadır.

Qeyd edək ki, qalmaqal ictimaiyyətdə, sosial şəbəkələrdə

Mehriban Zeynalova

də böyük səs-küyə, hiddətə səbəb olub. Bir çoxları aidiyyəti qurumları məsələ ilə bağlı vaxtında ciddi tədbir görməməkdə suçlayıb, cinayət əməlini törədən şəxslərin tezliklə cəzalandırılmasını istəyiblər. **Beyləqan Rayon Təhsil Şöbəsinin müdiri Xuraman Rüstəmov** a.aznews.az saytına açıqlama verərək bildirib ki, hadisə

bir ay bundan əvvəl baş verib: "Yalandır, camaatın qızına şər atırlar. Orda zorlanma hadisəsi olmayıb. İnanın səmimiyyətimə, şagirdin yaxası belə açılmayıb. Hamımızın balası var. Opüşmək zorakılıq hadisəsidir? Opüşmək cinsi əlaqədə olmaq deməkdir? Mən videonu görməmişəm. Nə video? Belə bir şey yoxdur. Bu çox

səhv addımdır. Əlbəttə ki, hamı məktəbə opüşməyə deyil, təhsil almağa gəlir. Biz Təhsil Nazirliyinə və Beyləqan Rayon Polis şöbəsinə yazılı şəkildə məlumat vermişik."

Xuraman Rüstəmov şagirdin atasının kənddə düşmənləri olduğunu vurğulayıb: "Bu hadisə həmin adamlar tərəfindən şışirdilib. Gənclər bir-birini sevirmiş. Dərs başa çatandan sonra bunlar qapını örtüb sinif otağında opüşüb. Şagirdlərdən biri qəfil qapını açıb və onların opüşdüyün, qucaqlaşdığını görüb. Həmin şahid də qızın atasını istəməyən tərəfin birinin övladıdır. O, bu hadisəni gedib evdə deyib. Onun atası da bundan sonra hadisəni rayonla bir edib. İstedim ki, həmin şagirdin atası cəzalandırılsın, axı, uşağa şər atmaq olmaz. Bu səbəbdən də polisə üz tutdum".

Direktor deyib ki, zorlanma ittiham olunan şagird məktəbə gəlmir: "Utanır. Amma digər iki oğlanın da məktəbə buraxılmasına mən icazə vermərəm. Çünki bu belə olmaz. Hazırda araşdırma gedir. Əgər həmin şagirdlərin hərəkəti təhsil qanunlarına uyğundursa, məktəbə buraxılacaq, yox deyilsə, onda ikisi də məktəbdən kənarlaşdırılacaq. Sənin dəvən var atası ilə çək. Ata ilə çəkə bilmədiyən bir qisası niyə onun qızından çıxarsan?"

Xuraman Rüstəmov bu hadisədə nöqsana yol verən şəxslərin cəzalandırıldığını da qeyd edib: "Mən qızla bağlı tibbi ekspertizadan arayış aldim. Bundan əlavə qızın özünü də yazılı izahatı var. Mən bunu məhkəməyə təqdim edib həmin şagirdə ləke atənlər haqqında cəza tədbiri görülməsini tələb edəcəm".

Beyləqan Rayon Polis Şöbəsinə isə belə bir zorlanma faktının olmadığını, heç bir cinayət işinin açılmadığını bildirilib.

Məsələni yaxından araşdırmağa çalışan "Təmiz Dünya" Qadınlara Yardım İctimai Birliyinin sədri Mehriban Zeynalova isə "Yeni Müsavat" a ilginç açıqlama verib. Onun sözlərinə görə, qızın qohumları və özü müəyyən səbəblərə görə hələ ki, susmağa üstünlük verir: "Mən onun qohumları ilə əlaqə saxlamışam. Təhlükəsizlik baxımından qızın bizim qurumda qalmasını təklif etmətə gəlmişəm: "Utanır. Amma digər iki oğlanın da məktəbə buraxılmasına mən icazə vermərəm. Çünki bu belə olmaz. Hazırda araşdırma gedir. Əgər həmin şagirdlərin hərəkəti təhsil qanunlarına uyğundursa, məktəbə buraxılacaq, yox deyilsə, onda ikisi də məktəbdən kənarlaşdırılacaq. Sənin dəvən var atası ilə çək. Ata ilə çəkə bilmədiyən bir qisası niyə onun qızından çıxarsan?"

Qurum sədri cəmiyyətin bu cür məsələlərdə düzgün mövqe tutmasının zəruri olduğunu vurğulayıb: "Cəmiyyətdə bu cür hadisələrdə zorakılığa məruz qalmış qadınlara özəri suçlananda, cinayət hadisələri qapalı qalır və tərəflər bundan istifadə edirlər. Beləliklə nə qədər qızın həyatı məhv olur, onlarla həm ailə bağı kəsilir, həm də cəmiyyət tərəfindən qınağa tuş gəlirlər".

□ Musavat.com

"Baxış bucağı"

Uzun müddət davam edən müzakirələrdən sonra nəhayət, Azərbaycanda pensiya yaşını həm qadınlar, həm də kişilər üçün 65-ə qaldırıldı. Bu qərarın mərhələli qaydada həyata keçiriləcəyi rəsmiləşsə də, aztəminatlı ailələrin narahatlığına səbəb oldu. Hətta parlamentdəki müzakirələrdə də bir sıra deputatlar Azərbaycan və Avropa ölkələri, həmçinin postsovet məkanı arasında paralellik aparıb pensiya islahatları ilə bağlı bəzi güzəştləri təklif etsələr də, qəbul olunmadı. Müzakirələrdə aktiv iştirak edən deputat, İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Əli Məsimli ilə digər məsələləri də əhatə edən söhbətimizi təqdim edirik.

- Əli bəy, Milli Məclisdə "Əmək pensiyaları haqqında" Qanun müzakirə olunarkən çıxışınızın məzmunu göstərdi ki, dəyişikliklərin əleyhinə səs verən 3 deputatdan biri siz olmusunuz. Belə çıxırmı ki, siz pensiya islahatlarına qarşısınız?

- Biz pensiya islahatlarına yox, həmin dəyişikliklər içərisində pensiyaçıların mənafeinə zidd olan məqamlara qarşıyıq. Çünki Pensiya İslahatlarına dair Konsepsiyada göstərilirdi ki, yaranmış yeni sosial-iqtisadi şəraitə uyğun olaraq, pensiya təminatı sisteminin uzunmüddətli dövr üzrə maliyyə dayanıqlığına nail olunması, pensiya təminatının vətəndaşların sosial müdafiəsini və layiqli həyat səviyyəsini təmin etməsi növbəti mərhələdə islahatın əsas məqsədini təşkil etməlidir. Bunu sadəcə, həmin Konsepsiyada yazmaq yox, həm də əməl etmək lazımdır.

- "Əmək pensiyaları haqqında" Qanuna dəyişikliklərdə mənfə qiyətləndirildiyini əsas məqamlar hansılardır?

- Əvvəla, "Əmək pensiyaları haqqında" Qanuna dəyişikliklərdən göründü ki, hökumət pensiya sistemində daha çox fiskal yanaşmadan istifadə edir. Yəni hökuməti daha çox o maraqlandırır ki, bu dəyişikliklərdən bütçəyə nə qədər xeyir gələcək. Biz isə hesab edirik ki, pensiya sisteminin səmərəliliyini artırmaq və gələcək nəsillərin də pensiya məsələsini problemli etməkdən ötrü pensiya sistemində fiskal yox, milli iqtisadiyyatın makroiqtisadi və sistem problemi kimi kompleks yanaşmaq lazımdır. Əks halda, getdikcə daha çox insan aşağı səviyyədə pensiya alacaq. Bu sistem yalnız uzaq gələcəkdə pensiyaçıların bir hissəsinə əlavə vəsait hesabına yüksək pensiya almağa şərait yaradacaq. İkincisi, hökumət pensiya sisteminin əsas problemini pensiya yaşında görür. Biz isə hesab edirik ki, pensiya sisteminin əsas problemi pensiya yaşının aşağı olmasında deyil, ÜDM-də əməyin ödənilmə xərclərinin və maaşların aşağı səviyyədə olması, əmək münasibətində "kölgə iqtisadiyyatının" payının çox olmasında və "kölgə iqtisadiyyatı" xarakterli problemlərdə, eləcə də bu sahənin investisiya gəlirinin olmamasındadır. Həmin problemləri həll etmədən pensiya yaşını 65-ə, 70-ə, lap 75-ə belə çatdırılması pensiya sisteminin səmərəli fəaliyyətini təmin edən deyil. Üçüncüsü, bu dəyişikliklərdə pensiya islahatları

"Pensiya yaşının artırılması həmin ailələri pis vəziyyətə salacaq"

Əli Məsimli: "Dünyanın heç bir ölkəsi 7 ildən bir pensiya yaşını artırmır, bunun üçün 20, 30 il, bəzən daha çox müddətdə götür-qoy edirlər"

"21 fevral və 21 dekabr devalvasiyaları Azərbaycanın maliyyə-bank sisteminin nə gündə olduğunu əyani şəkildə ortaya qoydu"

nın iqtisadi və sosial nəticələri, xüsusən də qadınlara təsiri məsələsi yetərinə hesablanmayıb. Ona görə də təklif etdik ki, kişilərdən fərqli yanaşma sərgiləməklə heç olmasa, qadınların pensiya yaşını 65-ə yox, 62-63-ə qaldırınsınlar.

- Çıxışınızda dediniz ki, Pensiya İslahatlarına dair Konsepsiyada pensiya yaşının artırılması məsələsi bu il yox, 2018-ci ildə nəzərdə tutulub. Bu, belədirmi?

- Bəli, "2014-2020-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında pensiya təminatı sisteminin islahatı Konsepsiyası"nda göstərilib ki, 2018-ci ildən başlayaraq kişilər və qadınlar üçün pensiya yaşının demoqrafik göstəricilərə uyğunlaşdırılması işinə başlamaq lazımdır. Ona görə Kon-

sepsiyada pensiya yaşının artırılması məsələsi demoqrafik trendlə əlaqəli götürüldü.

- Həmin trendlər pensiya yaşını məhz indi qaldırmağa əsas verirmi?

- Xeyr. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının məlumatlarına görə, ömür uzunluğu göstəricisinə görə Azərbaycan dünyanın 193 ölkəsi arasında 96-cı, o cümlədən qadınların ömür uzunluğuna görə 98-ci yerdədir. Bizdən qabaqda gedən 95 ölkənin xeyli hissəsində ömür uzunluğu 75, 80 və 80 yaşdan yuxarıdır. Amma həmin ölkələrin xeyli hissəsində pensiya yaşını indi bizdə olduğu səviyyədedir: kişilər-63-65 yaş, qadınlar-60 yaş. Azərbaycanda pensiyaçıların sayı 2010-cu ildə 1309 min nəfər, 2016-cı ildə 1315 min nəfər

olub ki, bu da cəmi 6795 nəfər və ya 5 faiz artım deməkdir. Yaşa görə pensiyada olanlar 2010-cu ildə 858 659 nəfər, 2016-cı ildə 781238 nəfər olmaqla 77 421 nəfər və ya 9 faiz azalıb. 70 yaş və ondan yuxarı yaşda olanların sayı 2010-cu ildəki 396 min nəfərdən 2016-cı ildə 375 min nəfərə enib, yəni 2016-cı ildə 5,3 faiz azalıb. Deməli, pensiyaçıların arasında ölüm hallarının çoxalması şəraitində pensiya yaşını yenidən qaldırıldı. Rayonlarda elə ailələr var ki, yalnız pensiya hesabına yaşayır. Pensiya yaşının artırılması həmin ailələri pis vəziyyətə salacaq. Əhalinin sayında pensiyaçıların payı da kritik həddə deyil ki, cəmiyyətə ciddi yük olsun. Dərin araşdırmalar apararsalar, görünəcək ki, Azərbaycanda nəinki indi, heç 2050-2060-cı illərdə belə, demoqrafik trend indi Rusiyada və Avropa ölkələrində olduğu səviyyədəki kimi mənfə yüklü olmayacaq. Ona görə indi pensiya yaşını qaldırmağa ehtiyac yox idi. Həm də bu, Azərbaycan realıqları şəraitində bütçə vəsaitinə qənaət yolunun uğurlu variantı deyil. Dövlət xəzinəsinə qənaət etmək üçün o qədər yollar və vasitələr var ki, saymaqda bitməz.

- Amma hökumət tərəfin əsas arqumentlərdən biri o oldu ki, insanlar pensiya yaşının artırılmasını istəyirlər...

- Pensiya yaşının artırılmasını istəyən insanların çoxu sağlamlıq durumu əla, iş qabiliyyəti yüksək səviyyədə olduğuna görə yox, iqtisadi məcburiyyətdən, maddi problemlər onları çox sıxdığından bunu istəyirlər. Çünki vətəndaş pensiyaya çıxan kimi işlədiyi müddətdə aldığı məsələn, 350-400 manat məaşın müqabilində 170-200 manat pensiya almağa başlayır. Bu halla qarşılaşan aylıq gəlirinin yarısını itirməmək üçün pensiyaya gəc çıxmaq istəyir. Bizdə də pensiyaçı Avropada olduğu kimi 1000-2500 dollar - Azərbaycanda məbləğ 110 dollardır - pensi-

ya alsın, təqaüd yaşını çatan kim istirahətə gedər. Həm də bizdə çoxu pensiyaya çıxandan sonra iş tapa bilmir. Qərbdə isə pensiyaçının özünə məşğuliyyət tapması asandır... Hansı ölkələrdə pensiyaçının məbləği yaşlı insanın həyatının və layiqli istirahət və səyahətlərlə müşayiət oluna bilən yeni maraqlı mərhələsinə keçməyə imkan verirsə, həmin ölkələrdə ahlı yaşa çatanlar pensiya yaşından sonra işləmək istəmir. Ona görə də belə ölkələrdə əmək qabiliyyətli yaşda olan insanların sayının azalması şəraitində iqtisadiyyata dəyən ziyanı azaltmaq üçün çıxış yolu pensiya yaşını 65 - 67 yaşa çatdırmaqda görünür. Azərbaycanda isə hazırda demoqrafik situasiya belə ölkələrdən fərqlidir. Bir sıra ölkələrdə

lazımdır. Əmək bazarında vəziyyət sahmana salınmalı, əmək haqlarının paket məsələsi aradan qaldırılmalı və bütün məbləği leqallaşdırılmalıdır. Əmək müqavilələri prinsipinin tətbiq dairəsi genişləndirilməlidir və ciddi nəzarət mexanizmi yaradılmalıdır. Qeyri-dövlət pensiya fondlarının yaradılması işi sürətləndirilməlidir. Pensiya fondları dünyada böyük investisiya fondları kimi tanınır. Çox təəssüf ki, indiyə qədər bizdə pensiya vəsaitlərinin idarə edilməsi istiqamətində addımlar atılmayıb. Sosial Müdafiə Fondunda yetərinə vəsait olmasını və pensiyaçıların pensiyalarını artırmaq bilmək, onları razı salmaq istəyirsə, pensiya islahatlarına dair Çili modelini və digər modelləri öyrənişləraradıcılarla Azərbaycanda tətbiq etmək lazımdır.

- Əli bəy, Azərbaycanın Mədən Hasilatı üzrə Şəffaflıq Təşəbbüsündəki (MHŞT) fəaliyyətini dayandırmasın necə dəyərləndirirsiniz? Bakını öz öhdəliklərini yerinə yetirməkdə ittiham etdilər və sonda belə bir addım atıldı. Bakıya qarşı bundan sonra hansısa sanksiya verilə bilərmi?

- Mənim üçün də qaranlıqdır ki, Azərbaycanın fəaliyyətini yüksək qiymətləndirən MHŞT niyə belə qərar qəbul edib? Bütün hallarda xoşagəlməli hal deyil. Bunun Azərbaycana ziyalı xeyrindən çox olacaq. Sualın o biri tərəfinə gəldikdə isə sanksiyalar barədə mülahizə yürütmək çətindir.

- "Rabitəbank" ASC-nin İdarə Heyətinin sədri Elçin Qədimov deyib ki, 11 bankın bağlanması nəticəsində 4 200 nəfər bank əməkdaşı iş yerini itirib. Reallıq budur ki, təkə kreditörün deyil, bankırların da durumu ağırlaşıb. İndiki situasiyada çıxış yolunu nədə görürsünüz?

- 2015-ci ilin 21 fevral və 21 dekabr devalvasiyaları Azərbaycanın maliyyə-bank sisteminin nə gündə olduğunu əyani şəkildə ortaya qoydu. Banklar iqtisadiyyatın qan-damar sistemidir. Qan-damar sistemi normal fəaliyyət göstərməyən orqanizmdə problemlər olduğu kimi, iqtisadiyyat da belə olan halda normal fəaliyyət göstərə bilməz. Bank sistemində ciddi islahatlar aparılmalıdır. Məncə, bank sistemini indi həyata keçirilən üsullarla sağlamaq mümkün deyil. Bizim bank sisteminin o qədər əcaib qurulmuş və soyğunçu mahiyyət kəsb etdi ki, onu standart yollarla sahmana salmaq mümkün deyil. Məncə, bir tərəfdə sağlama işləri davam etdirilməli, eyni zamanda bank sistemimizi bir sıra cəhətlərdən söküüb təzədən qurmaq lazımdır. Bu zaman bankların istehsal sektoru ilə optimal əlaqələrinin qurulması, perspektivli sahələrin əlverişli şərtlərlə maliyyələşdirilməsi, faiz dərəcələrini aşağı salınması və xarici valyutada olan kreditlərlə bağlı problemin çözülməsi məsələləri önə çəkilə bilər. Bir də həyat göstərdi ki, Azərbaycan iqtisadiyyatına heç bir xarici bank öz bank sistemimiz qədər dağıdıcı zərbə vura bilməz. Ona görə də ciddi təhqiqatlardan sonra xarici banklardan məqbul hesab oluna bilənləri Azərbaycana gətirib rəqabət yaratmaq lazımdır ki, istehsal maliyyələşsin, faiz dərəcələri aşağı düşsün, sivil bank mədəniyyəti bərqərar olsun və sair...

- Konkret nə təklif edirsiniz?

- Hazırkı realıqlar şəraitində pensiya yaşını artırmaq vəziyyətdən çıxış yolu deyil. Dünyanın heç bir ölkəsi 7 ildən bir pensiya yaşını artırmır, bunun üçün 20, 30 il, bəzən bundan da daha çox müddətdə götür-qoy edirlər. Pensiyaçının maraqlandırır ki, hökumət pensiyaları hesablayanda yığılı indiki kimi 144-ə, yoxsa 204-ə böləcək, ya da Rusiyadakı kimi 234-ə bölmə qaydasına keçəcək. Pensiyaçının maraqlandırır ki, yeni dəyişikliklər onların pensiyasını nə qədər artıracaq? Pensiya sisteminin səmərəli fəaliyyətini təmin etməkdən ötrü yetərinə maliyyə resursu lazımdır. Dövlət Sosial Müdafiə Fondunda isə belə resurslar yoxdur. Ona görə də hökumət pensiya kimi ağır və tələyüklü bir məsələni Pensiya Fondunun üstünə atmamalıdır. Əgər dövlət vaxtından əvvəl Pensiya Fonduna transfertləri minimuma endirsə, onda aralıq bir mərhələdə ciddi gərginlik yaşanaçaq. Hökumət indidən bunun fərqində olmalıdır. Pensiya ilə bağlı aparılan islahatlar pisləşməyə yox, yaxşılaşmaya doğru aparmalıdır. Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna (DSMF-yə) əlavə vəsait cəlb etməkdən ötrü ikitərəfli mühasibatın aradan qaldırılması istiqamətində həyat keçirilən tədbirlərin dairəsini əhəmiyyətli dərəcədə genişləndirmək

Martın 11-dən Türkiyə ilə Hollandiya arasında siyasi gərginlik yaşanır. Belə ki, Hollandiya hökuməti Türkiyə dövlətinin rəsmilərinə və vətəndaşlarına qarşı diplomatik rəzalətə imza atıb.

Türkiyənin Ailə və Sosial Siyasətlər naziri Fatma Betül Sayan Kaya Rotterdamdakı Konsulluğa gələcəyini bəyan edib. Ancaq Hollandiyanın rəsmi daireləri türkiyəli nazirin konsulluğa girişinə icazə verməyiblər. Bununla da beynəlxalq diplomatik qaydaları kobud şəkildə pozublar.

Bundan xəbər tutan Hollandiyada yaşayan türklər nazirə dəstək məqsədilə konsulluğun qarşısına axın ediblər. Onlar "Türkiyə yalnız deyil", "Türkiyəni tək qoymayacağıq" şüarları səsləndiriblər.

Hollandiya hökumətinin diplomatik rəzaləti bundan sonra ən yüksək həddə çatıb. Əllərində Türkiyə bayrağı olan insanların artmaması üçün konsulluq istiqamətində olan yollar bağlanılıb. Konsulluq ətrafında toplaşan dinc nümayişçilərə isə atlı polisler sət şəkildə müdaxilə ediblər. Dinc insanlara TOMA maşınları vasitəsilə təzyiqli su vurulub, onlara qarşı köpəklərdən istifadə edilib.

Eyni zamanda, Hollandiya hökuməti Türkiyənin xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlunun təyyarəsinin ölkəyə eniş icazəsini də ləğv edib. Nəticədə türkiyəli nazirin təyyarəsi Fransaya istiqamət almaq məcburiyyətində qalıb.

Göründüyü kimi, Hollandiya dünyanın diplomatiya tarixində görünməmiş rəzalətə müəlliflik edib.

Avropanın göbəyində, özünü "demokratiyanın beşiyi" adlandıran Hollandiyada anti-türk, antimüsəlman əhval-ruhiyyəsinin güclənməsi, siyasi-təbliğat kampaniyalarının milli və dini ayrışdırıcı üzlərində qurulması ciddi narahatlıq doğurur. Çünki bu, demokratik dəyərləri əlində bəyaz tutan Avropanın, eləcə də, 420 min türkün də yaşadığı Hollandiyanın artıq irqçilik və faşizm meyillərinə təslim olmaq üzrə olduğu sübuta yetirməkdədir.

Hollandiyanın, eləcə də, bu ölkənin üzv olduğu Avropa Birləşməsinin bu rəzalətdən sonra yenidən demokratik dəyərlərdən necə danışacağı hələlik bəlli olmasa da, rəsmi Ankara baş verən hadisələrə sət reaksiya verib. Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan, baş nazir Binali Yıldırım və xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu bu diplomatik rəzalətə kəskin ifadələrlə qınayıblar.

Çavuşoğlu bəyan edib ki, "Hollandiya türk nazirlərin ölkəyə girişinə qadağa qoymaq qərarına görə cavab verəcək: "Niderland nə edir etsin, Türkiyə on dəfə artıqni edəcək. Biz heç nədən çəkinmirik. Niderland siyasətçilərinin hərəkətləri insanlıqdan kənarıdır".

Türkiyəli nazir Fatma Betül Sayan Kaya da açıqlama verib. O deyib ki, Avropada həqiqətən də ağılaşmaz bir hadisə yaşanır: "Hollandiya iclas və səyahət haqlarını gözəndən keçirtməlidir. Buradakı avropalı türklər bizim vətəndaşlarımızdır".

"Niderland tərəfindən Çavuşoğlunun təyyarəsinin enişinə qadağa qoyulmasını anlama bil-mirəm". Bunu isə Niderlandın sabiq XİN rəhbəri Ben Bot deyib.

Türkiyəyə qarşı "Holland sindromu" - Azərbaycan tərəfini dərhal seydi

Türkiyə ilə Niderland arasında görünməmiş diplomatik skandal; Azərbaycan qardaş ölkənin müdafiəsinə qalxdı

Sabiq nazir hesab edir ki, bu cür yaşama Niderlandda keçiriləcək seçkilərlə bağlıdır: "Bu yanlış addım Niderlandın həmişə müdafiə etdiyi demokratiya dəyərlərini və insan hüquqlarını pozur".

Martın 12-də isə Hollandiya prezidenti Mark Rutte Türkiyənin baş naziri Binəli Yıldırımın zəng edib. Hollandiya prezidenti baş nazirə məyusluğunu çatdırıb. İki liderin gərginləşmiş vəziyyətdən çıxmaq üçün səy göstərməyin vacibliyini vurğuladığı bildirilir.

Martın 12-də Hollandiyanın İstanbuldakı konsulluğunda və Ankaradakı səfirliyində giriş-çixış bağlanılıb. Məlumatla görə, Hollandiya konsulluğu binasının qapılarını bağlayan polis, binaya giriş və çıxışı qadağan edib. Hollandiyanın Ankaradakı səfirliyində də təhlükəsizlik səbəbilə giriş və çıxışlara icazə verilmir.

Türkiyəyə qarşı Hollandiya və Almaniyanın təmsalında atılan addımlar Azərbaycanda da həssaslıqla izlənilir və hiddətlə qarşılanılır.

Politoloq Qabil Hüseynli "Yeni Müsavat"a bildirib ki, Avropa İttifaqı üzvlüyünə namizəd olan Türkiyəyə qarşı Hollandiya və bəzi digər Avropa ölkələrinin heç bir diplomatik qaydalara sığmayan davranışı təəssüf və hiddət yaradır: "Türkiyə son illərdə Avropaya qaçqın axınının qarşısının alınmasında, həm də qaçqınların öz ölkəsində yerləşdirməklə Avropanı çox böyük sosial bələdan xeyli dərəcədə xilas edib. Avropada türklər önəmli rol oynayırlar. Xüsusən Almaniyanın ikinci dünya müharibəsindən sonra iqtisadiyyatının bərpa edilməsində, dirçəldilməsində türk işçilərinin rolunu çox böyük olub. Münhenin baş meydanlarının birində Türkiyəli işçinin şərfinə böyük bir heykəl ucaldılıb. Hollandiyanın da iqtisadiyyatının dirçəlməsində orada yaşayan türklərin ciddi rolu olub. İndi də bu rol qalmaqdadır. İndi-

yə qədər Avropa ölkələri seçki-qabağı kampaniyada Avropada yaşayan türklərin iştirak etməsinə, hətta mitinq keçirməsinə, bu mitinqlərdə Türkiyədən gələn siyasi liderlərin iştirakına etiraz etməyirdilər. Apreldə keçiriləcək referendumla əlaqədar olaraq isə birdən-bir Avropanın səsi birdən-birə dəyişib. Mitinqlərin keçirilməsinə icazə verilməməsi insanların toplaşmaq hüququnun pozulmasıdır, nazirlərin isə ölkəyə buraxılmaması diplomatik protokol qaydalarının pozulmasıdır. Həmçinin Avropanın ona üzvlüyə can atan bir böyük dövlətə qarşı sərgilədiyi irqçi siyasətdir. Bu irqçi siyasətin zərəfini Hollandiya da daxil olmaqla Avropa gərəcək. Konsulluğun qarşısında dinc toplaşmış insanların üzərinə köpəklərlə, atlarla basqın edilməsi bu ölkədə irqçiliyin artıq dövlət siyasəti səviyyəsinə qaldırıldığına bir sübutdur. Almaniya, Hollandiya və digər Avropa ölkələri unutmamalıdır ki, Türkiyə NATO-nun bölgədə ən vacib və ciddi üzvlü olan böyük bir dövlətdir. Türkiyədən özələrinə bu cür çirkin yollarla düşmən qazanmaları Avropanın özünə daha çox ziyan vura bilər".

Politoloq Elçin Mirzəbəyli "Yeni Müsavat"a bildirib ki, Niderlandda Türkiyədə keçiriləcək referendumla bağlı təşkil edilən aksiyaya, Türkiyə nazirlərinə qarşı sərgilənən münasibət bütövlükdə Avropa İttifaqının Türkiyəyə olan

alisiya tərəfindən hətta vətəndaşlığı olan miqrantların da ölkədən çıxarılmasına imkan yaradacaq qanun layihəsi təqdim olunub. Bu layihə qəbul olunarsa ciddi prezident yarada və bütün Avropanı bürüyə bilər. Baş verənlər sivilizasiyanın qarşısındakı yeni və kəskin ziddiyyətlər mərhələsinə qədəm qoyduğunu göstərir. Qütbləşmə dərinləşir. Əslində bütün bunlar nə zamansa baş verməli idi. Sadəcə Suriya böhranı və miqrant problemi prosesi bir qədər tezləşdirdi. Niderlandın davranışları isə nəinki demokratik prinsiplərə, insan hüquq və azadlıqlarına, diplomatik normalanına ziddir, hətta düşmənçisənə və çox ləyaqətsiz bir davranışdır".

Prezident Yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının Siyasi Araşdırmalar İnstitutunun direktoru, deputat Elman Nəsirov isə bildirib ki, Niderlandın, bundan öncə isə Almaniyanın Türkiyəyə münasibətdə tutduğu yol qəbul edilməzdir: "Bu hadisələr təsdiqləyir ki, bir çox Avropa ölkələrində, o cümlədən Niderlandda islamofobiya və ksenofobiya var. Mart ayında Niderlandda parlament seçkiləri keçiriləcək. Radikal Azadlıq Partiyasının, onun lideri Geert Vildersin bu seçkilərdə qalib gəlmək şansı yüksək qiymətləndirilir. Geert Vilders Niderlandda məscid tikilməsinin, ölkəyə müsəlmanların daxil olmasının qadağan edilməsinin tərəfdarı olduğunu bəyan edir, islamı faşizmlə, Quranı Hitlerin faşizmi təbliğ edən əsəri ilə eyniləşdirir. Bu gün Türkiyə hədəf seçilib, sabah başqa ölkə hədəf seçilə bilər. Bəşəriyyət faşizmin, İkinci Dünya müharibəsinin nəticələrini unutmamalıdır".

E. Nəsirov deyib ki, prezident İlham Əliyevin səsləndirdiyi bir fikrin haqlı olduğu bir daha isbatlanmış oldu: "Prezident vurğulayıb ki, bu gün Avropada çox qorxulu tendensiyalar baş verməkdədir, radikal sağ qüvvələr hakimiyyətə iddialıdır. Dövlət

başsı qeyd edib ki, bir gün onlar Avropada hakimiyyətə gələrsə, nə baş verər? İlham Əliyev "Rosiya-24" telekanalına son müsahibəsində də bunu söyləmişdi. İndi Türkiyəyə qarşı təzyiqlər Avropada islamofobiya və ksenofobiya dalğası başladığını göstərir. Bu, Türkiyəni güclənmək yolundan döndərməyəcək. Referendumda AKP qalib gələcək.

Ərdoğan bundan əvvəl Avropanı Türkiyəyə qarşı təzyiqlər göstərməyə son qoymağa çağıraraq demişdi ki, Fransa və digər ölkələrin də Avropa İttifaqından ay-

ılması prosesi baş verə bilər, Türkiyənin alternativləri var. Bu alternativlərdən biri kimi isə Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatını göstərməmişdi. Mövlud Çavuşoğlu da bildirdi ki, əgər Türkiyə vətəndaşlarının Avropa İttifaqına vizasız daxil olması barədə vəd yerinə yetirilməzsə, Türkiyə Avropa İttifaqı ilə miqrasiya prosesinin tənzimlənməsinə dair keçən il imzalanmış sazişdən imtina edəcək".

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi də məsələyə münasibət bildirib. XİN mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev APA-ya açıqlamasında bildirib ki, bəzi Avropa təsisatları və xüsusilə Avropa Parlamentindəki bir sıra dairelər, həmçinin Niderland hər bir fürsətdə əsassız şəkildə digər dövlətləri tənqid etməkdə, insan hüquqları mövzusunda "mentorluq" etməkdə və başqalarına irad tutmaqda "adətkarlıq" nümayiş etdirir.

H.Hacıyev qeyd edib ki, insan hüquqları və demokratiyanın özünün təməl prinsipləri hesab etdiyi halda Niderland hökumətinin Türkiyə Respublikası hökumət rəsmilərinə qarşı həyata keçirdiyi tədbirlər, Niderlandda yaşayan türk icmasının üzvlərinin sərbəst və dinc toplaşmasına imkan verilməməsi və onlara qarşı gücdən istifadə olunması qərəzli və ziddiyyətli xarakter daşıyır: "Bu, Diplomatik və Konsulluq münasibətləri haqqında Vyana konvensiyası, insan hüquqları, sərbəst toplaşma və ifadə azadlığı kimi fundamental prinsiplərin kobud şəkildə pozulması ilə müşayiət olunur. Bu kimi davranış eləcə də diplomatik-etik çərçivələrdən tamamilə kənarıdır. Bütün bunlar hal-hazırda Avropada yayılmaqda olan islamofobiya, ksenofobiya və ayrı-seçkilik kimi neqativ meyillərinin aradan qaldırılması, multikulturalizm, qəbulçuluq, dialoq və anlaşmanın təşviq edilməsinə xüsusi ehtiyacın olduğunu bir daha göstərir".

□ Etibar SEYİDAĞA

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Ötən həftə Qarabağla bağlı tənzimlənmə prosesində müəyyən canlanmanın yaranması istiqamətində yeni cəhdlərin şahidi olduq. Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Moskva səfərində rusiyalı həmkarı Vladimir Putinə münaqişənin həllinin zəruriliyi barədə çağırış etməsi, Azərbaycan XİN rəhbəri Elmar Məmmədیارovun Rusiya XİN başçısı Sergey Lavrovla apardığı Qarabağ danışıqları, həmçinin Minsk Qrupu həmsədrlərinin Bakıya səfərini bu sərəya daxil etmək olar.

Riçard Hoqz

Lakin Azərbaycanın da birmənalı olaraq dəstəklədiyi sülh prosesinə Ermənistan növbəti dəfə "atəşli cavab" verdi. Tərəflərə ünvanlanan çağırışların qarşılığında Ermənistan təmas xəttində yenə də təxribatlara əl atdı və nəticədə martın 11-də Azərbaycan ordusunun hərbiçisi Abbasov Həsənəli Çingiz oğlu həlak oldu. Bu, bir daha onu göstərir ki, İrəvanın sülh danışıqlarına, ortadakı razılaşmalara sadıq qalacağına inanmaq olmaz və işğalçı birmənalı şəkildə savaşa ritorikasına köklənib.

Təəccüblüsü budur ki, sülh təşəbbüsləri, xüsusilə tənzimləməyə cavabdeh olan həmsədrlər Ermənistanın son xain hərəkətini sükutla qarşıladılar. Əslində isə bu atəş təkcə Azərbaycan əsgərinə deyil, həm də bölgədə sülhü tənzimləməyə çalışan missiyaya da ünvanlanmışdı və bunun cavabı olmalı idi. Sözsüz ki, Ermənistanı daha da həyasız mövqə sərgilməyə şirnikləndirən həmsədrlərin hər iki tərəfə eyni prizmadan yanaşması, işğalçı ilə təcavüzə məruz qalan arasında bərabərlik işarəsi qoymasıdır. Gözlənilirdi ki, diplomatlar Bakı səfəri zamanı Ermənistanın fevral ayının 24-25-də əl atdığı alçaq davranışlara, Azərbaycan hərbiçilərinin həlak olması ilə nəticələnən təxribat-diversiya hərəkətlərinə qiymət verəcək, bunu pisləyəcək. Lakin diplomatlar bu hadisələrin üstündən sükutla keçməklə düşmənin növbəti təxribatına stimullaşdırmaq istədilər.

Minsk Qrupunun amerikalı həmsədri Riçard Hoqz "Biz Ermənistan rəhbərliyinin siyasi iradəsini gələn həftə sınaqdan keçirəcəyik" deməklə sanki uşaq başı aldatmaq istədi. Düzdür, Hoqz bu missiyada yenedir, ancaq şübhəsiz ki, o,

prosesə qoşulmazdan əvvəl Ermənistan rəhbərliyinin hansı xislətlə bələd olması barədə ən azı sələfi Uorlikdən çox şey öyrənib. Onun iddiasına görə, hər iki münaqişə tərəfi hərbi ritorikadan istifadə edir, bu kimi bəyanatlar isə daxili ictimaiyyətə yönəlidir. Diplomats gərəkdir Ermənistan hakimiyyətinin seçkiqabağı daxili auditoriyaya ünvanladığı mesajlara qiymət verəydi. Amma o, Bakıda buraya əlavə etməklə ədalətsiz mövqə sərgiləmiş oldu.

Digər həmsədr, rusiyalı İqor Popov isə "Vyana və Sankt-Peterburqda əldə edilən razılıqlar icra olunmalıdır" dedi. Ancaq "unutdu" ki, razılaşmaları pozan tərəf BMT qətnamələrinə təcavüzən Ermənistanın birləşmişdir. Diplomats bildirib ki, həmsədrlər Bakıda Azərbaycan prezidenti ilə görüşdə danışıqlar masasındaki ideyaları müzakirə edə bilərlər. O, təmas xəttindəki son durumun müzakirə olunduğunu da söyləyib. Lakin ortada nəticə yoxdursa, bu müzakirələrdən sonra Ermənistan atəşi dayandırmadığına, demək danışıqların mənası yoxdur.

Bu arada "Ermənistan-Azərbaycan Sülh Platforması" da dövlət rəsmilərinin çıxışlarında müharibə çağırışlarına son qoymağa çağırıb. Bəyan olunub ki, Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyanın bu günlərdə "Frans-Press" Agentliyinə (AFP) açıqlamasında əksini tapan müharibə ritorikasını Cənubi Qafqaz regionunda yenidən sabitliyin və təhlükəsizliyin pozulmasına əsaslı zəmin yarada bilər.

"Sülh Platforması" hesab edir ki, dövlət rəhbəri səviyyəsində belə bəyanatın verilməsi Ermənistanın danışıqlar prosesində maraqlı olmadığını bir daha ortaya qoyur. Bakı sülh prosesinə sadiqliyini belə bir

Qarabağ

Yeni ÜSAVAT
№ 55 (6669) 13 mart 2017

bildirib: "ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlərindən biri olan Rusiyanın bu münaqişənin həllində qabaqcıl rol oynaya biləcəyinə inanırıq".

Bu arada növbəti dəfə "Lavrov planı"nın masaya çıxarılaacağı haqqında danışılır. İndi ortaya sual çıxır, bu, realdır, yoxsa Ermənistandakı seçkilərin sakit keçirilməsinə hesablanmış gedişdir?

Politoloq Elçin Mirzəbəyli "Yeni Müsavat"a bu haqqda danışarkən dedi ki, Türkiyə prezidentinin Rusiyaya səfəri bir sıra maraqlı məqamlarla yadda qaldı: "Onların arasında ən

Minsk Qrupu həmsədrlərinə Ermənistandan "atəşli cavab"

Qarabağ danışıqlarını "ölü" nöqtədən tərpətmək istəyən qüvvələr ikibaşlı oyun oynayır; **politoloq:** "Həmsədr dövlətlərin yeganə dərdi bölgədə atəşkəsin qorunmasına təminat almaqdır"

qurumun yaradılmasına dəstək verməklə ifadə edib. Lakin bu proses nədənsə, Minsk Qrupunun diqqətini cəkmədi. Əgər cəksəydi, daha doğrusu, tərəflər arasında bərabərlik işarəsi qoyulmasaydı, o halda "Sülh Platforması" ilə də görüşə vaxt ayrılardı. Yerli gəlmış-kən, platformanın təsisçilərindən biri deputat Rövşən Rzayev həmsədrlərlə görüşdə maraqlı olduqlarını demişdi.

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu "Yeni Müsavat"a dedi ki, Minsk Qrupu həmsədrlərinin Bakıda prezident İlham Əliyevlə görüşdükdən sonra mətbuat konfransındaki açıqlamaları yenə heç nə yox idi: "Rusiyalı, fransalı və amerikalı həmsədrlərin verdikləri açıqlamalardan gələn heç bir şey yoxdur. Bu 3 dövlət münaqişənin ədalətli həllini sürətləndirmək üçün gərəkdir Ermənistan hakimiyyətinə kiçik təpki göstərərlər ki, Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonların boşaldılması sürətlənsin və tərəflər heçqiqi sülhə yaxınlaşsınlar.

Ancaq Moskva, Vaşinqton və Paris bu işə enerji sərf etmək istəmirlər. Bu 3 dövlətin yeganə dərdi bölgədə atəşkəsin qorunmasına təminat almaqdır. Ermənistan hakimiyyətinə də ehlə bu lazımdır. Azərbaycan "atəşkəse daima riayət edəcəyik" təminatını kimsəyə verə bilməz. Bir də ki, bu 3 dövlət həmsədrlik institutu vasitəsilə "Cənubi Qafqazda biz də varıq" demək istəyirlər. Əslində gərəkdir "varlıqlarını" bir ay sonra göstərərdilər, bölgəyə martın sonunda və ya aprelin əvvəlində gələydilər. Çünki bilmək olmaz apreldə cəbhə

bölgəsində nələr baş verəcək. Təsədüfi deyil ki, həmsədrlərin Bakıda olduğu gün yenə Ermənistanın təxribatı ilə üzləşdik və hərbiçimizi itirdik. Amerikalı həmsədr Riçard Hoqland fəaliyyətinə ad cəkmədən Azərbaycan tərəfini tənqidlə başladı. O, Bakıda ki mətbuat konfransında hər iki tərəfin hərbi ritorikadan istifadə etdiyini bu sözlərlə anladı: "Bu kimi bəyanatlar daxili ictimaiyyətə yönəlib". Hərbi ritorikadan daha çox torpaqları işğal altında olan dövlətin, yeni Azərbaycanın istifadə etdiyi heç kimə sirr deyil. Doğrudur, ara-sıra Ermənistan prezidenti də bizə "xox" gəlməyə çalışır. Ancaq bəllidir ki, Ermənistan "status-kvo"nun uzanmasına çalışır. Müharibə kəlməsini daha çox "status-kvo"nu dəyişməyi istəyən tərəf dilə gətirməlidir. Bəli, bəzi hallarda amerikalı diplomatin dedi ki, hərbi ritorika daxili auditoriyaya yönəldir, ancaq aprel döyüşləri göstərdi ki, bu təpki ritorika deyil. Hazırkı mərhələdə Minsk Qrupu həmsədrlərinin fəaliyyətinin əhəmiyyəti yoxdur. Əllərindən bir iş gəlmir".

E.Şahinoğlu qeyd etdi ki, bu arada, Türkiyənin prezidenti Rəcəb Təyyub Ərdoğan martın 10-da Rusiyaya səfər edərək, rusiyalı həmkarı Vladimir Putinlə görüşündə də Qarabağ xatırladıldı: "Həmişəki kimi təşəbbüskar Türkiyə tərəfi idi. Bu iki dövlət başçısının təyyarə böhranından sonra dördüncü görüşü idi. Ərdoğanla Putin Moskva'da daha çox Suriyadakı vəziyyəti müzakirə etdilər. Bu gözlənilən idi. Buna baxmayaraq, Ərdoğan Putinlə görüşdə Azərbaycana aid iki mövzunu da gündəmə gətirməsi bizim üçün

önəmli idi. Ərdoğan birinci açıqlamasında dedi ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsini qısa müddətdə həll etmək lazımdır, əks halda bölgədə müharibə təhlükəsi qalacaq. Ərdoğan ikinci cümləsində isə Türkiyə-Rusiya-Azərbaycan formatının yaradılmasını təklif etdi. Ərdoğanın Azərbaycana aid mövzuları Putinin diqqətinə çatdırması rəsmi Bakı tərəfindən yüksək qiymətləndirildi. Kreml Ərdoğanın təklifi ilə Türkiyə-Rusiya-Azərbaycan formatının yaradılmasına müsbət yanaşsa da, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həllini sürətləndirməyi planladır".

Qeyd edək ki, Azərbaycan xarici işlər naziri Elmar Məmmədیارov Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrovla görüş zamanı danışıqların dayandırıldığını söyləmişdi. Ermənistanın xarici siyasət idarəsinin rəhbəri Edvard Nalbəndyanın nümayişkerənə şəkildə Xankəndinə gəlməsi əslində danışıqların davamının mənasızlığını ortaya çıxartdı. İşğalçı tərəf sülhdə maraqlı deyil və bunu öz əməlləri ilə sübut edir. Bu mənada Türkiyə və Moskvanın prosesə müdaxiləsinin hansısa nəticələr verəcəyi ehtimal olunur. "Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli təcili addımlar tələb edir. Təmas xəttində baş verən vəziyyətin nə qədər kritik olduğunu, Azərbaycanla Ermənistan arasında yeni müharibə riskinin nə qədər artdığını göstərir". Bu sözləri Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Rusiya-Türkiyə Yüksək Səviyyəli Əməkdaşlıq Şurasının Moskvada keçirilən VI iclasında deyib. R.T.Ərdoğan münaqişənin həlli üzrə hər tərəfli müzakirələrin tezliklə başlamasını zəruri hesab etdiklərini

çox diqqət cəkəni Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində Rusiyanın rolunun qabardılması və münaqişənin həllinin Rusiya üçün heç də asan olmadığına vurğulanmasıdır. Bu, ümumiyyətlə, yeni bir yanaşmadır və çox güman ki, Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Rusiya ilə münasibətlərə verdiyi önəmdən qaynaqlanır. Səfər çərçivəsində diqqət cəkən daha bir önəmli məqam Türkiyə-Rusiya-Azərbaycan üçtərəfli əməkdaşlıq formatının yenedən gündəmə gətirilməsidir. Qənaətə görə, bu təşəbbüslün gerçəkləşməsi hər iki tərəfin marağındadır. Belə bir format gerçəkləşsə, Azərbaycan Rusiya və Türkiyənin daha da yaxınlaşması, strateji müttəfiçə çevrilmələri üçün çox önəmli körpü, platforma rolunu oynaya bilər. Bu formatın gələcəkdə türk-rus (slavyan) ittifaqına çevrilməsi də mümkündür. Belə bir formatın reallaşması Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə də təsir göstərə bilər". O ki qaldı "Lavrov planı" ilə bağlı mülahizələrə, E.Mirzəbəylinin fikrincə, həttdə bu istiqamətdə irəliləyişə nail olunaçağı inandırıcı görünür: "Zənnimcə, proses seçkilərdən sonra aktivləşəcək".

İndi gözləyək, görək həmsədrlər 27 martda İrəvan və Xankəndidəki görüşlərindən sonra hansı mövqedən çıxış edəcəklər. Hər halda, diplomatların daha çox "status-kvo"nu qoruyub saxlamaq istədikləri açıq-aydın görünür, onların fikrincə, bu, istənilən müharibədən yaxşıdır. Amma Azərbaycan rəhbərliyi də vaxtaşırı bəyan edir ki, torpaqların işğalı ilə barışmaq niyyətində deyil və bu vəziyyət sona qədər davam edə bilməz.

Batumidəki iğtişaslar azərbaycanlıların biznesinə ciddi zərbə vura bilər

iğtişaslar zamanı polis maşınları yandırılıb, 20-yə yaxın adam yaralanıb; Azərbaycan məmurlarının, iş adamlarının bu şəhərdə iri biznes obyektləri - hotelləri, restoranları və kazinoları var...

Polisin sürücünü nalayiq sözlərlə təhqir etdiyi iddia olunur. Bu isə vətəndaşlar arasında etiraz doğurub. Yerli media xəbər verir ki, martın 12-də polis gözyaşardıcı qaz və rezin güllələrdən istifadə edərək, əksəriyyəti gənc olan etirazçıları dağıdıb. Aksiyaya zamanı həbs edilənlər olsa da, sonradan Gürcüstanın daxili işlər naziri Giorgi Mgebrishvili-nin göstərişi ilə onlar azad ediləblər.

"Rustavi-2" televiziya sənədləri etirazçıların polis maşınlarını yandırmasını göstərən kadrları yayımlayıb. Aksiyaya iştirakçıları yol polisinin rəisi Malxaz Batişvilinin istefasını tələb ediblər, iddia edirlər ki, onun vəzifəyə təyinatından sonra yol hərəkətinin pozulması ilə bağlı cərimələrin məbləği artıb.

Qeyd edək ki, Gürcüstan son illərdə dünyada turizm ölkəsi kimi tanınıb və Batumi ən çox turistlərin istirahət etdikləri gürcü şəhərlərindən biridir. Bu ölkəyə üz tutanlar arasında azərbaycanlılar da kifayət qədər çoxdur. Üstəlik, Azər-

baycan məmurlarının, iş adamlarının bu şəhərdə iri biznes obyektləri-hotelləri, restoranları və kazinoları var.

Hər il isə minlərlə vətəndaşımız qonşu ölkədə dincəlməyə gedir. Xüsusilə, yay fəslində və bayram günlərində Batumi turistlərlə dolu olur. Ekspertlər qarşından Novruz bayramının gəldiyini nəzərə alaraq, Gürcüstana gələn turistlərin sayında kəskin azalmanın olacağını proqnozlaşdırırlar. Bunun isə Gürcüstan turizminə ciddi zərbə olacağını düşünmək eləm də çətin deyil.

Sabiq maliyyə naziri, iqtisadçı alim Fikrət Yusifov aksiyanın ciddi signal olduğunu qənaətinə gəlir: "Batumi şəhərində baş vermiş hadisələr son illər ərzində turizmin mərkəzinə çevrilmiş bu məkana üçün ciddi bir signaldır. Gürcüstan hökuməti bu günlərdə ölkəyə gəlmiş on milyon turist böyük bir təmtəraqla qarşılamışdı. Ölkədəki ictimai-siyasi sabitliyin turizmin inkişafındakı rolunu ge-

niş izah etməyə ehtiyac yoxdur. Son bir neçə il ərzində ərəb baharını yaşamış Əlcəzair, Misir, Liviya kimi ölkələrin turizm sektoru on milyardlarla dollar gəlirdən məhrum oldu. Qardaş Türkiyədə baş verən terror hadisələri isə, bu ölkənin turizm sektorunu çökdürdü və turizm sektorunda biznes qurmuş onlarla iş adamı müflis oldu. Bütün bunlar turizmin inkişaf etdiyi ölkələrdə ictimai-siyasi sabitliyin nə qədər vacib bir məsələ olduğunu bir daha sübut edir. İnsanlar sabitlik olmayan ölkələrdə istirahətə getməyə üstünlük vermirlər. Bu adi bir haldır. Azərbaycanda son illər turizmin inkişafı istiqamətində çox işlər görülür, ölkəyə gələn turistlərin sayı da getdikcə artır. Turist axınının kökündə dayanan ən əsas məsələ isə, ölkəmizdə ictimai-siyasi sabitliyin mövcudluğudur".

"Borçalı" Cəmiyyətinin sədri Zəlimxan Məmmədli Batumi aksiyasının xoşagəlməz

hadisə olduğunu söylədi: "Bir vətəndaşın haqqını dövlət görevlisi pozursa, vətəndaş da buna etiraz edərsə, bunu təqdirəlayiq hesab edə bilmərəm. Ancaq bunun arxasında iğtişasların baş verməsi, bu cür hadisələrin yaşanması anormaldır. Görünür, burada başqa maraqlar var. Hər halda rəsmi informasiyaları izləməliyik. Sonunda hadisənin kökündə duran maraqlar üzə çıxacaq. Azərbaycan geniş turizm imkanlarına malikdir. Amma təəssüflər olsun ki, bundan istifadə edilmədiyinə görə vətəndaşlarımız Gürcüstana üz tuturlar. Bunun bir sıra səbəbləri var, servis xidmətləri və qiymətlərin ucuz olmasını misal çəke bilərik. İstənilən halda, bu aksiyanın oranı iqtisadiyyatı vəziyyətinə təsir edəcəyini düşünmək olar. Turistlərdən ora gələnlər arasında tərəddüd edənlərin sayı çoxala bilər. Bu da bütün hallarda turizmdən gələn gəlirlərin və büdcənin azalmasına gətirib çıxara bilər".

□ Cavansir ABBASLI

Ölkə böyük tətillə gedir - bəş manatın məzənnəsi "hara gedəcək"...

Novruz bayramı ilə əlaqədar iqtisadiyyatımızda sonundan etibarən Azərbaycan 9 gün istirahət edəcəkdir. Belə ki, bu il Novruz bayramı tətili mart ayının 20-dən 24-dək davam edəcək. Aynın 18 və 19-u, eləcə də, 25 və 26-sı şənbə-bazar günlərinə təsadüf etdiyinə görə, beş günlük qrafiklə çalışanlar 9 gün istirahət edəcəklər.

Bəş bu tətilin ölkə iqtisadiyyatına təsirləri necə olacaq?

Iqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri "Yeni Müsavat"a bildirib ki, Azərbaycan iqtisadiyyatı çoxşaxəli model əsasında qurulsaydı, bu cür tətilin iqtisadi təsirləri daha çox olardı: "Ancaq hər il biz görürük ki, tətilin ölkə iqtisadiyyatına ciddi təsirləri olmur. Səbəb odur ki, Azərbaycanın əsas iqtisadi göstəriciləri enerji sektorundadır və ümum daxili məhsula (ÜDM), ölkənin gəlirliyinə, iqtisadi aktivliyə təsir edən əsas sektor neft-qaz sektorudur.

Ekspert: "Bayram günlərində banklarla bağlı ciddi problemlər yaşana bilər"

Orada isə iş günləri növbəli olduğu üçün iş prosesi dayanmadan baş verir. Ona görə də mart ayı Azərbaycanın iqtisadi göstəricilərinə ciddi təsir etmir. Bu da heç də yaxşı hal deyil. Əgər normal iqtisadi model olsaydı, bu kimi tətillər ÜDM-in azalmasına və iqtisadi aktivliyin zəifləməsinə səbəb olardı. Lakin digər faktorlar var ki, bu günlərdə onlara pozitiv təsirlər olacaq. Məsələn, üçün ticarət dövriyyəsini qeyd edə bilərik. Belə ki, bu günlərdə bayram süfrəsini hazırlamaq üçün maddi baxımdan kasıbından varlısına qədər hər kəsin xərcləri artır. Bu da ticarət, xidmət dövriyyəsinin, həmin sahə ilə məşğul olan insanların gəlirlərinin artmasına səbəb olur. 2000-ci illərin əvvəllərindən bu günə qədər mart ayında Azərbaycanda

iqtisadi göstəricilərdə heç də ciddi dəyişikliklər olmur. Bunun da səbəbi yuxarıda qeyd etdiyimiz kimidir".

Ekspert bayram günlərində bankların işləməməsinin maliyyə bazarına olan təsirlərindən də danışdı: "Banklarla bağlı doğrudan da ciddi problemlər yaşana bilər. Yaxın ölkələrdən Azərbaycana bu günlərdə turistlərin gəlməsi də mümkündür. Bankların işləməməsi isə həm də valyuta-dəyişmə məntəqələrinin bağlanması deməkdir. Bu isə əlavə problemlər yaradacaq. Ötən il də biz belə bir problemə üzleşmişdik. Yaxşı olardı ki, banklar ən azından bir fi-

liallarının çalışması haqqında qərar versinlər. Bankların böyük əksəriyyəti kommersiya bankları olduğu üçün dövlət müdaxilə edə bilməz. Ancaq ən azından özlərinin iş prosesinin yaxşılaşdırılması, gələn qonaqlara, yerli əhaliyə çətinliklər yaşatmaması üçün bir çox bankların növbəlik bayram günlərində növbəlik əsasında çalışmağa təşviq etmək olar. Bu həm də pul köçürmələrinin, biznes əlaqələrinin gecikməsinin də qarşısını ala bilər. Düşünürəm ki, həm Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası, həm də Mərkəzi Bank banklara bu cür tövsiyələr verə bilər. Dövlətin nəzarətində olan Beynəlxalq Bank, yaxud da səhmlərinin böyük əksəriyyəti dövlətin əlində olan Azər-Türk bank qərarı ilə iş rejimini dəyişə bilər. Kommersiya banklarına isə Mərkəzi Bankın tövsiyə xarakterli müraciəti olarsa, yaxşı olar".

Ekspert qeyd olunan iqtisadi vəziyyətin fonunda mart ayında manatın məzənnəsinin necə dəyişəcəyi haqda deyib ki, əgər banklar normal iş fəaliyyətlərini qura bilməsələr bayram günlərində "qara bazar"ın yenidən ciddi şəkildə vüsət alması ehtimalı var: "Çox güman ki, belə də olacaq. Ötən il bununla bağlı çox böyük problemlər yaşandı. Hətta ölkəyə gələn turistlər də narazılıq edirdilər. Hətta taksi sürü-

cüləri, mağazada çalışanlara qədər bir çoxları valyutadayişmə məntəqəsinə dönmüşdü. Bəzən də insanlar aldadaaraq, valyutayı dəyişmək istəyirdilər. Məzənnəyə gəlincə isə çox güman ki, son iş günü Mərkəzi Bank bayram günlərinə rəsmi məzənnəsinin elan edəcək. Ancaq hələ bayrama qədər bir neçə önəmli iqtisadi faktorlar olacaq. Belə ki, martın 15-də gecə saat 11-də Amerikada Federal Ehtiyatlar Sistemi qərarını açıqlayacaq. Çox güman ki, uçot dərəcələrində faiz artımı ola bilər. Faiz artarsa, həmin günü və səhəri gün bütün dünyada dolların bahalaşması prosesi baş verəcək. Bu, Azərbaycandan da yan keçməyəcək. Nəticədə Azərbaycan hökuməti və Mərkəzi Bank həm də bir bəhanə əldə edərək məzənnəni bayram ərəfəsində daha yüksək səviyyədə qapadacaq. Bu, Mərkəzi Bankın siyasətindən asılıdır. Əslində nə qədər etiraf etməsələr də məzənnə inzibati və inzibati qərarla müəyyənləşdirilib. Hansı növbəti inzibati qərarın verəcəyini söyləmək isə çətinidir. Gedən proseslər onu göstərir ki, Azərbaycanda bayramlar öncəsi valyutaya tələbat artır. Çünki ölkədən də gələnlərin sayı çoxalır. Valyutaya tələb çoxaldıqca isə bunun dəyərinin də artması gözləniləndir".

□ Əli RAİS

Ekstrasensliyə iddialı şəxslər, hamı kimi təkcə gözləri ilə deyil, eyni halda öz kürəkləri ilə də görməyi bacarmalıdır. Heyvanlar, həşəratlar arasında bu nadir istedadla cırcıramalar malikdi, insan dünyasında isə...

İnsan dünyasında isə, eşidin-bilin, xüsusi kəramət sahibləri. Müasir dillə desək, "ekstrasens"lər. Bu cür "kürəyi ilə görən"lərin kiçik siyahısında adətən birçün nəfərin adı həmişə xüsusi olaraq qəbardılır. Altından qırmızı xətt çəkilir. "Həmin müəmmalı şəxs kimdi?" sualına, bəribaşdan bilirəm, hamı bir ağızdan eyni anda eyni cavabı verəcək - həmyerlimiz, xalq loğmanı, Şəmkir doğumlu, Moskva qeydiyyatlı Rzayev Zirəddin Telman oğlu!

2008-ci ilin baharı, Moskva şəhəri. "TNT" telekanalında ya-

yımlanan "Ekstrasenslərin döyüşü" tok-şousu neçə vaxtı paytaxt sakinlərinin yuxusuna haram qatır, yazıqları qoymur rahat yatmağa. Şou iştirakçılarının biri - sakit təbiətli, mülayim baxışlı Zirəddin Rzayev diqqət mərkəzindədir. Yarışın 3-cü mərhələsindən sonra o, ildirəm sürəti ilə irəli sıçrayıb digərini xeyli geridə buraxır. 4-cü seriyada sübut edir ki, Yaroslavl şəhərindəki dörd yeniyetmənin qətlə yerli satanistlərin əməlidir. 11-ci seriyada, kürəyi ekrana tərəf otuzdurulan Zirəddin Rzayev, yenə də digərini bütün şanslardan məhrum edir. Ekrandakı səhnələri bitdib-bitdib, kadr-kadr görməyi bacarır. Yarış iştirakçılarını - Yelena Smelova, Yekaterina Əhmədcanova, Liliya Bull, Vlad Kadoni, Aleksandr Ozeryanski, Nikolay Çumak, Lana Sinyavskaya, Asiyat Şabanova rəqabətə dözməyərək tezliklə müsabiqəni tərk edirlər. Səhnədə qalır ikicə yenilməz qəhrəman - azərbaycanlı Zirəddin Rzayevlə rusiyalı hərbi həkim Aleksandr Litvin.

Açıq səsvərmə prosesi öz drammatizmi ilə yadda qalır. Tərəzinin bir gözü gah həmyerlimizə tərəf əyilir, gah o biri tərəfə. Son nəticədə səsvərmə, Aleksandr Litvine 31 min səs bəxş edir, Zirəddinə 17 min.

Ancaq...

Ancaq bu müsabiqə təkcə öz finalistləri ilə deyil, bezi digər

Moskvada yaşayan itbaz azərbaycanlı ekstrasens - Zirəddin Rzayev kimdir?

Bəziləri onu fitri istedad hesab edir, bəziləri isə deyir, Zirəddin qara magiya ilə məşğuldur

müəmmaları ilə, pərdəxəsi sirlərlə də məşhurdu mütəxəssislər arasında. Yarış zamanı Zirəddinin rəqibi Aleksandr Litvinov çox faciəli anlar yaşayıb - öz arvadını itirib. Normal təcrübəli ekstrasens bunu, uca göylərin emri, yaxud... yaxud cəzası bilib qələbə iddialarından elə yanış

ya qanunlarına uyğunlaşdırmağı da bacarıb. Türkiyənin məşhur Aksaray köpəklərini min cür əzab-əziyyətdən sonra Rusiyaya gətirməyi bacarıb. Moskva ətrafında böyük bir ərazini hasarlayaraq oradakı it damını çöndərərək bu cins itlərin bir növ damazlıq mərkəzinə. Burdakı Aslan, Toni, Xırsız, Onur, Sultan kimi törədici erkəklər Moni, Dilbər, Binna kimi qancıqlarla vaxtaşırı cütləşdirilərək yaxşı nəsil artımı nümayiş etdirir, vallah. Küçükləri 10 min dollardan aşağı satılır. Bəzən dəfələrlə baha qiymətə satılır hətta.

Türkiyə dövləti bu cins köpəklərin xaricə satışını çoxdan yasaqlasa da, Zirəddinə göz yumub nədənsə. İcazə verib Rusiyada bu nadir köpəklərin nəslini artırırsın.

"Təsədüf mü bu? Qanun uyğunluqmu? Yoxsa bir şıltaqlıq?" sualına belə cavab verərdim indi mən. Qədim sufilər ağ, yaxud qara dərviş olmaqla iki qismə bölünərdi adətən. Ağlar, göyərçin bəslərdi, qaralar nəhəng qara köpəkləri. Zirəddin, görünür qara dərviş, müasir dillə desək qara maqdi. İtlərə sevgisi də bax, bu gizli cəhətdən qaynaqlanır. Gücünü, enerjini qaynağını da məhz bu dörd ayaqlı dostlarından - Aksaray

rəddin bu oyunda istisnadır. Əlində rəsmi lisenziyası var. "Kim verib ona bu ixtiyarı, kimdi onun Türkiyədəki havadarı?" sualının cavabını Zirəddinin son öncəgörmələrində axtarın. Orda deyilir: "Ərdoğan, bütün səylərinə rəğmən, Fətullah Güleni həbs edə bilməyəcək. Fətullah, qəfil keçirdiyi infarkt nəticəsində öz əcalı ilə öləcək. Hiss edirəm onun qan-damar dövrüyəsində ciddi problemlər mövcuddu".

Zirəddinin bu itbazlığı sadələşdirmiş çox saylı faktlarla məhdudlaşdırılır. Hər gün özünə yeni-yeni məzmun qazanır Rusiyada.

Bu ölkə son vaxtlar yeni təhlükəyə üzlaşıb. Adına "doqhanter" deyilən əli silahlı şəxslər şəhər küçələrindəki kimsəsiz itlərin kütləvi ovuna başlayıblar. Qəfil, turp kimi yerdən pıtlayıb çıxır, gördükləri itləri amansızcasına, fərq qoymadan ucdantutma qırırlar. Bir nəfər də onlara irad tuta bilmir, "gözüünüz üstə qaşınız var" demir.

"Doqhanterlər" bir Amerika brendidir. İrçiləri, hər cür sado-mazaxistləri, aşırı millətçiləri, müxtəlif psixopatları öz sıralarında birləşdirən bu hərəkat Rusiyaya Ukraynadan gəlib sızıb. Kiyevdəki son narıncı inqilabın, meydan hadisələrinin fəal iştirakçısı kimi tanınan "doqhanter"lər Rusiyada elə ilk günlərdən ciddi müqavimətlə qarşılaşıblar.

Həmin bədnam doqhanterlərin Rusiyadakı ən ciddi əleyhdarı indi bax bu bizim Zirəddin Rzayevdi. Müsahibələrinin birində o, bu hərəkatla İŞİD arasında ciddi paralellər aparıb. İddia edib, bəs bu hər iki hərəkatın sponsorları, mənşəyi eynidir. Hardan götürüb o bu müqayisəni, niyə bunu Rusiya mətbuatında ilk dəfə səsləndirib? Həə, bax bu çox dolaşmış döyüşü açsaq, kələfin bir ucunu bizi götürüb gətirəcək Rusiya Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin Lyubankadakı məlum ünvanına. Orda başımızı əyib qulağımıza pıçıldayacaqlar ki, bəs "doqhanter projesi" əsliində bir təxribat layihəsidir. Məqsədi nədi? Heç nə, cəmiyyətdəki sado-mazaxist, irçiq, aşırı millətçiləri bir araya toplayıb təşkilatlandırmaq. Sonra silahlandırılıb şəhər küçələrinə salmaq. Əvvəlcə ilk təcrübəni kimsəsiz itlər üzərində sınaqdan çıxarmaq. Sonra isə...

Sonra isə bütün bu tör-töküntünü, Kiyevdəki kimi, meydanlara çıxarıb son anda onu siyasiləşdirməyə cəhd göstərmək. Silahları bu dəfə itlərə qarşı deyil, cəmiyyətə qarşı çevirmək.

1944-cü ilin 23 fevralında Stalinin xüsusi əmriylə Şimali Qafqaz xalqları öz doğma yurdlarından zorla ayrılaraq uzaq Sibire sürgün olunublar. Hadisənin ildönümündə -

Dosye: Zirəddin Telman oğlu Rzayev
 Doğum tarixi: 11 (yaxud 10) noyabr 1981
 Doğum yeri: Şəmkir, Azərbaycan
 Peşəsi: Ekstrasens. "Ekstrasenslərin döyüşü" tok-şousunun finalisti (6-cı sezon, 2008-ci il)
 ÜNVANI-MOSKVA, "LİNİYA JİZNI" ŞƏFA MƏRKƏZİ
 Qiyməti: Saatı 1000 dollar (50 MİN RUBL).
 Hobbisi-ixtisasca Kinoloqdur. Moskvadakı şəxsi it damında Türkiyədən gətirilmiş "Qanaql" cins köpəklərini yetişdirib, küçüklərin birini 10 min dollardan satır.
 Evlidi, 3 uşaq atasıdır.
 Xidmətləri, Rusiya təhlükəsizlik qurumlarının iki medalıyla mükafatlandırılıb.

2017-ci ilin 23 fevralında Mahaçqalada itlərin gəmirib öldürdüyü bir qız cəsədi tapılır. Yerli doqhanterlər, əslinə qalsa gizli vəhəbilər, bunu bəhanə edib əllərində silah küçələrə çıxırlar. Başlayırlar əvvəlcə kimsəsiz itlərin kütləvi qırğınına...

Sonra işə FSB qatılır. Şəhərdə kütləvi həbslər start götürüb növbəti vəhəbi şəbəkəsinin darımadığındır edilməsi ilə nəticələnir.

Sonra Zirəddinin telefonuna Lyubankadan növbəti zəng gəlir. Doqhanterlərə qarşı mətbuatda açdığı cəbhəyə görə ona xüsusi minnətdarlıq bildirilir. Axırda deyilir ki, Aksaray küçələrindən birini mütləq FSB rəhbərliyi üçün yetişdirsin. Bəs güc strukturları içində bu küçüklərin yaxşı müştəriləri var.

İlahi möcüzələr həmişə əvvəlcə yuxu aləmində baş verir, sonra real dünyada. Müqəddəs heyvanların əvvəl ruzisi peyda olur yox yerdən, sonra özləri...

Zirəddin Rzayev Rusiya mətbuatına verdiyi çoxsaylı müsahibələrində həmişə ilk olaraq oxşar hadisəni danışır. Qeyd edir ki, hələ bətdə ikən, anası yuxuda Şəmkinin məşhur kəramət sahibi Seyid Əkbəri görüb. Nəcib seyid, anasına deyir, bəs

ərin Telman evdədi? "Yox!" eşidincə, deyir, ona çatdırarsan, Zirəddinin kirvəsi gəlmişdi.

Bəli, ekstrasensorikada bu, ən vacib şərt idi - əvvəl pişiyin ruzisi gəlir yox yerdən, sonra özü qapıda görünür. Əvvəl, gözəgörməz kirvəsi gəlir Zirəddin kimlərin, sonra özləri.

İndi bu Zirəddin Moskva ətrafında cins köpəklər yetişdirərək bütün məhrini yönəldib bu istiqamətə. Müsahibələrində hansı mövzudan danışsa, mütləq axırda köpək söhbətinə qayıdacaq. Deyəcək:

"Gördüyünüz bax bu kiçik Rusiya ərazisində doğulmuş ilk türk küçüyü, Aksaray cinsli malaklı köpəyidir. Atası "Aslandı", anası "Dilbər". 11 küçükdən biri də hələ satışa çıxarılmayacaq. Bu sifəti. Sonrası Allah kərimdi. Alıcı ilə xüsusi müqavilə bağlayırıq. Müqavilədə o, bizə boyun olur ki, bəs it boğuşdurmalarda iştirak etməyəcək. Daimi qida ilə təmin edəcək bu möcüzəli köpəklərimizi".

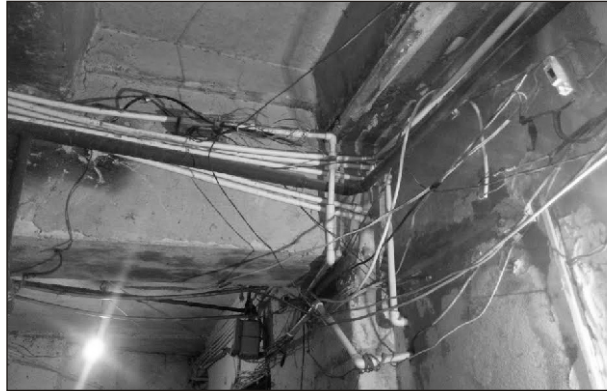
Fikirləşirəm, bu, Zirəddinlə tanışlığımızın qəşəng sonluğudur.

Gələn söhbətimizin bu nöqtəsində onunla sağollaşmaq veda-laşmaq.

□ Həmid HƏRİSÇİ

Üstü açıq qaçqın yataqxanasında yaşayanlar köçürüləcəyi günü gözləyir

Əməkdaşımız "Neapol dairəsi" yaxınlığındakı yarımçıq tikilidə məskunlaşan ailələrin ağır güzəranından yazır

Xətai rayonu, "Neapol dairəsi"nin yaxınlığında yerləşən məcburi köçkün yataqxanası, hər yağışdan sonra orada yaşayanların həyatını bir qədər də çətinləşdirir. Məcburi köçkünlərin sözlərinə görə, havalar isindikə yataqxanada vəziyyət daha da çətinləşir. Çünki yataqxananın kanalizasiya sistemi və digər kommunal xətləri tam yararsız vəziyyətdədir.

Vəziyyətlə əyani şəkildə tanış olmaq üçün həmin ünvanı yolladıq. Doğurdan da, işğal altında olan Ağdam, Cəbrayıl, Laçın və digər rayonlardan olan 50-yə yaxın ailənin məskunlaşdığı yataqxanada normal yaşamaq üçün heç bir şərait yoxdur. Belə ki, beşmərtəbəli tikilinin damı olmadığı üçün yağış yağdığı zaman yuxarı mərtəbələrə olan sakinlər suyun altında qalırlar. Güneşli günlərdə isə içəriyə nəmişlik və pis qoxudan girmək olmur. Elə biz də orada

olduğumuz zaman ətrafa pis qoxu yayılmışdı. Sakinlər söylədilər ki, bu, beş ailənin istifadə etdiyi tualet-hammamın qoxusudur. Ailələrin istifadə etdiyi tualet-hammam binanın içərisində, otaqlarla üzbuəzdür. Bizim bir neçə dəqiqəni qoxudan zorla dayandırdığımız bu tikilidə sakinlər 20 ildən çoxdur ki, yaşamaq məcburiyyətindədirlər...

Laçından olan məcburi köçkün Gülnaz Abbasova musavat.com-a bildirdi ki, ailədə 4 nəfərdir və illərdir

ki, bir otaqda yaşayırlar. "Hökumətdən, cənab prezidentdən, Mehriban xanımdan kömək istəyirik. Son günlər televiziyadan izləyirik ki, məcburi köçkünlər yataqxanalardan köçürüləcəklər. Həmin günün tez gəlməsini arzu edirik. 4 nəfərlik ailə-

da yaşayan məcburi köçkünlər özləri çəkib. Xətlərin bəzilərinin üstü açıqdır. Yağış yağanda işıqlarda da problem olur. Özümüz də çölə çıxmağa qorxuruq ki, birdən elektrik vurur. Hava soyuq olanda nəmişlikdən, qızanda da pis qoxudan burada dayanmaq olmur. Vəziyyətimiz çox pisdir. Adıca yuyunmaq üçün bilmirik ki, hara gedək. Bu qədər ailənin cəmi bir hamamı var".

Onu da qeyd edək ki, son zamanlar ölkə rəhbərləri tərəfindən məcburi köçkünlərin vəziyyətinin yaxşılaşdırılması istiqamətində işlər aparılır. Belə ki, martın 9-da birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın sədrliyi ilə Bakı və Sumqayıt şəhərlərinin yataqxanalarında müvəqqəti məskunlaşmış qaçqın və məcburi köçkün ailələrinin köçürülməsinə həsr olunan müşavirə də keçirilib. Müşavirədə M.Əliyeva bildirdi ki, Bakı və Sumqayıt şəhərlərində yarıq, qəzalılıq binalarda yaşayan bütün köçkün ailələri tezliklə yeni mənzillərə köçürülməlidir: "Bu məqsədlə əlavə vəsait ayrılmalıdır, binaların inşası üçün ərazi müəyyənləşdirilməlidir və tezliklə binaların inşası başlamalıdır".

Ahlı Sərdar Mehdiyev də bildirdi ki, səhər el yumaq üçün qonşular növbəyə dayanırlar: "İllərdir ki, bax bu vəziyyətdəyik. Adıca el yumaq üçün növbəyə dayanırıq. Yay gələndə burada istidən nəfəs almaq mümkün deyil. Elektrik xətləri də köhnə olduğu üçün çox yükləyə bilmirik. Şəxsən mənəm qaldığım otaqda bir neçə ay bundan öncə yanğın baş vermişdi. Qonşularla yığılıb, çətinliklə qarşısını ala bildik. Bütün məcburi köçkünlər adından xahiş edirik ki, müvafiq qurumlar bizə kömək etsinlər. Ahıl yaşda burada yaşamaq bizə çox çətindir. Başqa da əlacımız yoxdur".

Ağdam sakini Almaz Həsənova da digər məcburi köçkünlərin söylədiklərinə

☐ Əli RAİS
Fotolar müəllifindir.

Bakıda zibillikdə yeni doğulmuş körpə tapılıb

Bakıda zibillikdən yeni doğulmuş körpə tapılıb. "Report"un xəbərinə görə, hadisə Yasamal rayonu Əlibəy Hüseynzadə küçəsi 49 nömrəli binanın qarşısında qeydə alınıb.

Belə ki, binanın qarşısındakı məişət tullantıları qutusunda Mənzil Komunal İstismar Sahəsinin əməkdaşları körpəyə rast gəliblər. Onun qız olduğu müəyyən olunub. Körpə aidiyyəti üzrə Yasamal Rayon Polis İdarəsinin əməkdaşlarına təhvil verilib. Daha sonra o, "Təcili yardım" maşını ilə Elmi-Tədqiqat Pediatriya İnstitutuna yerləşdirilib.

Məlum olub ki, körpənin göbəyi də kəsilməyib, o bir gündür. Hazırda körpə instutun reanimasiya şöbəsindədir. Onun vəziyyəti ağır kimi qiymətləndirilir.

Elmi-Tədqiqat Pediatriya İnstitutu Bakıda zibillikdən tapılan körpənin səhhətinə aydınlıq gətirib.

Xəstəxananın həkimi Aygün Qasımova AzNews.az-a açıqlamasında bildirdi ki, uşaq xəstəxanaya çox ağır, ölümcül vəziyyətdə gətirilib:

"Soyuducuda donmuş qara ət kimi idi, əl vurmaq olmurdu. Buz kimi, göbəyi, cifti üstündə uşağı zibil kimi küçəyə atıblar. Baxdıq, yaşamaq üçün şansı az idi. Reaksiyalar yox idi. Müayinə zamanı məlum olub ki, onu zibilliyə atanda zərbdən ağ ciyərinin pərdəsi partlayıb. O pərdə çox incədir, partlayanda ciyər yığıla bilmir. Cərrahlar əlindən gələni etdi. Hazırda uşaq süni nəfəs aparatına qoşulub."

A.Qasımova qeyd edib ki, uşağın üstündə əskidən başqa heç nə yox idi:

"Normal şəkildə evdə doğulan uşaqdır. Çəkisi 3 kq-dır". Faktla bağlı araşdırma aparılır.

ÖZƏL TİBBİ SAHƏDƏ 20 İLLİK TƏCRÜBƏ! Xəstəlikdən əzab çəkən insanlara Əsasən Kişilərə! Diqqət!!! Axırncı Şans!!!

Azərbaycanda və yaxud xaricdə diaqnozun təsdiqi və tam müalicəsi mümkün olmayıbsa, **doktor VAİZ SƏMƏDOV** şəxsi tibbi metodikası ilə Sizin uğurlu və daha qarantili olaraq aşağıdakı xəstəliklərinizi müayinə və müalicə edə bilər.

- * Diaqnozu bilinməyən ağır hallar;
- * Xərçəngə şübhəli olan prostat düyünlü adenoması. Prostatitlər;
- * Cinsi zəiflikdən impotensiyadək, marağın və aktların azalması;
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Sidikdə və spermada qan;
- * Spermanın azalması, itməsi;
- * Kişi cinsi orqanının birdən əyilməsi, balacalması;
- * Oğlan uşaqlarında cinsi orqanların (penisin və xayaların) yaşa görə balaca olması;
- * Ailədə olan hormonal və infeksiyon səbəbli sonsuzluq;
- * Tala-tala və hərtərəfli saçların tökülməsi;
- * Gecə-gündüz uşaq və böyüklərdə sidik aktların pozulmaları;
- * Baş-boyunda, onurğa-qılçaqlarda, qollar-ayaqlarda, qasıq-xayalarda ağrılar;
- * Psixo-nevroloji gərginlik, yuxusuzluq, qorxu, yaddaşın azalması və digər qərribə olan şikayətlər.
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar.

D-r V.Səmədovun əsas tibbi prinsipi - keyfiyyətli və təkrarsız müalicə aparmaq üçün xəstəliyin əsl və bütün səbəblərini aşkar etmək zəruridir.

Qəbula yazılmaq və ünvanı öyrənmək üçün saat 11-dən 23-ə dək, (050) 213-88-05 nömrəsinə, **d-r Vaiz Səmədova** zəng etmək olar. Qəbul növbə ilə hər gün saat 12-dən sonra başlayır.

Vaşinqton müsahibələrimiz bitdiyinə görə... yola davam edə bilirik. Səfirindən vəkilinə, vəkilindən tərcüməçisinə, politoloquna, tələbəsinə qədər zəngin bir yelpazə təqdim etdi bizə Vaşinqton. Etiraf edim ki, Amerika səyahətimiz boyunca müsahib baxımdan Vaşinqton qədər səxavətli davranan ikinci şəhər də olmadı. Amma haqsızlıq da etməyək. Çünki şəhərlərin gözəlliyi bir çox hallarda müsahib azlığından unudurdu.

Çikaqoya qədər... pis sürprizlər və əngəllər

İndi isə yolumuz... Çikaqoyadır. Bu şəhərin adı gələn kimi azərbaycanlıların içi isinir. Necə deyirlər, qaradaş şəhərimizdir - küləklər şəhəri. Bəli, Çikaqo sərt, üzü kəsən küləyinə görə bu ünvanı qazanıb. Elə şəhərə qədəm qoyan kimi bizi qarşılayan kəskin mart küləyi də meydan oxurcasına "xoş gəldin"ini elədi. Bura gələne qədər... bizi gözələnən əcaib sürprizlər barədə.

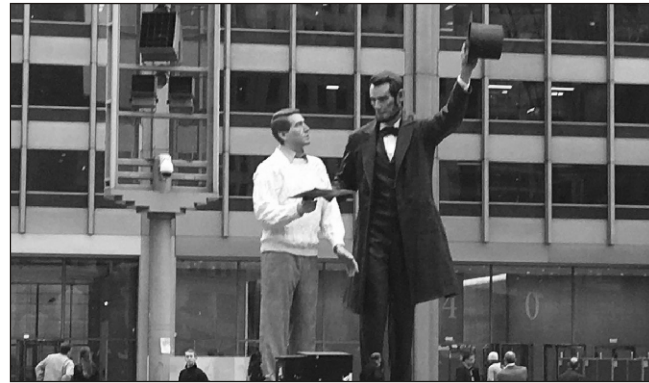
Bəli, Vaşinqton aeroportunda. Təyyarəmin qalxmasına 1 saat var deyər düşüncəm və arxayın oturmşam. Bu arada məni müşayiət edən Zaur Bayramlinin maşınına aeroportun önündə polis cəza yazıb, protokol tərtib edib - burda aeroportun qabağında maşın saxlamaq olmaz. Odu ki, kefirmiz azca pozulub, oturub uçuş vaxtını gözləyirik. Amma Zaur bəyin qəfil nidası ilə yerimdən hoppanıram. "Aaaa, bu bilet AM vaxtı ilə deyil, PM vaxtı ilədir..." O da nə? İzah edir: "yeni, indi yox, 12 saat sonra uçuş olacaqsız. Ya təcili bileti dəyişməliyik, ya da yarım gününüz itəcək". Sən demə, burda saat qurşaqları məsələsində diqqətli olmaq lazım, əks halda günün məhv ola bilər. Görüş və müsahibələrimizi saatbasaat planlaşdırmış biri üçün bu, dünyanın sonuna bərabər bir olaydır. Xoşbəxtlikdən bileti dəyişmək üçün onu alan şəxs - GünAz TV-nin rəhbəri Əhməd Obalı ilə dərhal əlaqə saxlayırıq. Məlum, səfərimizin Çikaqo bölümünün təşkilatçısı əfsanəvi telekanalın rəhbəridir. Yarım saatlıq gərginlikdən sonra bilet dəyişdirilir, qaça-qaça "gate"ə doğru gedirik. Bir hərfin etdiyinə bax sən, AM, ya PM? Arada yarım günün itsin.

Amma pis sürprizlər bununla bitmir. Məlum olur ki, ümumiyyətlə, Amerikada daxili uçuşlarda baqaj üçün 25 dollar ödəmək lazımdır. Niyə? Elə ona görə. Üstəlik, bunu kartla ödəyirsənsə 25, nağd yolla ödəyirsənsə 30 dollarından keçməlisən. Çəkinin, ölçünün heç bir önəmi yox - qayda qaydadır. "Təvazökar jurnalist" in kartı olmadıq üçün ödəniş nağd yolla edir. Amma dərslər olsun. Çünki xaricə səfərə çıxdınsa, mütləq bank kartı ilə işləmək lazımdır. Məsələn, təyyarədə Çikaqoya qədər bir neçə saat yol var. Yemək yeməmə lazımdır. Məlum, Amerika daxili uçuşlarda yemək servisi-filan yoxdur. Sadəcə yarım litr su və kiçik duzlu peçenyə ikram edirlər. Kimin könlü yemək istəyirsə, pulunu ödəyib almalıdır. Stüardessa gəlir - hamburger, kofe, salat sifariş verirəm. Nağd pul uzadıram, "kartınız yoxsa mümkün deyil" cavabı alıram. Kor-peşman aldiqlarımı geri qaytarmaq istəyirəm ki... O da nə? Yanımda oturan, çox güman ki, tələbə olan cavan qızıqcaq tez kartını çıxarıb, pulu ödəyir və qaytardığım yeməkləri alıb, mənim qarşıma qo-

Çayı tərsinə axan, küləyi uz kəsən, burulğanı adam öldürən şəhər

Əməkdaşımız Çikaqonun gözəlliklərindən yazır: "Ehtiyatlı olun, boynunuz tutula bilər - göydələnlər şəhərinə xoş gəldiniz!"

yur. Aha, maraqlı detal. Demək ki, Amerikada belə də olarmış. Gənc bir qız heç tanımadığı (bəlkə də pulunu ödəməyəcəyi) birisi üçün 30 dollarından keçir. Təşəkkür edir, amerikalıların bu durumda bir-birinin könlünü xoş etmək üçün deyil, "you saved my life" (siz mənim həyatımı xilas etdiniz) cümləsini deyib, şükranını bildirirəm. Unutmadan anons verim ki, Amerika reportajlarım və müsahibələrim bitəndən sonra bir təəssürat yazımı da yolda-izdə, kafedə-restoranda, təyyarədə... gördüyüm, tanıdığım amerikalılara həsr edəcəm: inanın, amerikalılar da Amerika qədər fərqli dünyadılar.

Boynunuzdan muğayət olun - göydələnlərin vətəninə xoş gəlmisiz!

Nəhayət... Bu qədər müqəddimədən sonra Çikaqoya çatma bələdiyyəsi? Çikaqoya çatıram, aeroportda oturub Əhməd Obalını gözləyirəm. Bu arada aeroportun vi-fi sistemi ilə rahat internetə girib, həmkarımıza bu nəhəng aeroportdakı yerimi də foto ilə bildirirəm. Az keçmədən olduğum yere gəlir və biz aeroportdan maşına doğru getməliyik. Amma bu, bildiyimiz aeroportlardan deyil. Parkinqə çatma üçün qatarla minməli, az qala iki metro stansiyası qədər yol getməliyik. Üstəlik, yeraltı yox, yerüstü metro. Əhməd bəysə elə tanışlığın ilk dəqiqələrindən ev sahibi kimi doğma şəhərini öyməyə başlayır. "Bura Amerikanın ən gözəl şəhəridir" deyir, ardınca isə obyektiv jurnalist olduğunu unudurmur: "Amma havasına görə ən pis şəhəridir. Çikaqo NyuYorkdan daha sistemli şəhərdir. Bura "second city" (ikinci şəhər) deyirlər. Bizim şəhərlə NyuYork arasındakı fərq nədir, bilirsinizmi? Burda insanlar daha sakit, daha relaksdır. NyuYorkun insanları isə daha əsəbidir".

Əhməd bəy izahat verir ki, bura "windy city" (küləklər şəhəri) deyilməsinin səbəbi təkcə iqliminə görə deyil. Söhbət həm də siyasətin küləyindən gedir. Artıq maşına minmişik, Çikaqonu kəşfə başlamaq olar. İlahi, bir şəhərdə də bu qədər hündür binalar ola bilməzi? Həmkarımız deyir ki, ümumiyyətlə, Amerikanın ən uca binaları burdadır. 104 mərtəbəli binalar, ofislər, ticarət mərkəzləri. Bəzən ştatı yerə qoyub, binanı aşağıdan yuxarı çəkmək istəyirəm, alınmır. Bir də görürəm ki, aparatı lap yuxarı fokuslamağa çalışdıqca boynum tutulub, ya da iqlimə əylmişəm. Düşünün, belə bir işgəncə...
Çikaqo deyib keçməyin - bir çox ilkər bu şəhərdədir

Çikaqo İllinoys ştatının şimal hissəsində yerləşir, yaqın bilirsiniz. Bu, nəhəng meqapolis olmaqla yaşayır. Şimali Amerikanın ən böyük maliyyə və nəqliyyat mərkəzidir. O, Miçiqaq gölünün cənub-qərb sahilində boyunca uzanaraq şəhəryanı qəsəbələrə birgə "Böyük Çikaqo" adlanan aqlomerasiya yaradır. Onun ərazisində 9,6 milyondan çox, şəhərin özündə isə 3 milyona yaxın insan yaşayır. Bu, Nyu-York və Los-Ancelesdən

sonra əhəlisinə görə ABŞ-da üçüncü şəhərdir.

Çoxlu sayda göydələnlər və hündür evlərin olduğu bu şəhərin müasir siması 1871-ci ildə baş vermiş faciəvi hadisənin - yanğının sayəsində yaranıb. Yanğın nəticəsində əhəlinin üçdə bir hissəsi evini itirib. Bu da yerli hakimiyyətdən təcili olaraq problemin həllini tələb edirdi. Çikaqonun əvvəlki plan əsasında qurulması qeyri-praktik hesab olunduğundan şəhər tamamilə yeni konsepsiya üzrə rekonstruksiya edildi. Burada əsas ideya ərazinin dərininə yox, hündürlüyünə yüksəltmək idi. Beləliklə də Miçiqaq gölünün sahilində bir-birinin ardınca yüksək binalar yaranmağa başladı.

Amma şəhərlə bağlı fərqliliklər bununla bitmir ki. Keçək digər bilgilərə. Dünyanın ən uzun küçəsi Çikaqoda yerləşir. Hətta dünyanın ilk göydələni də burada inşa edilmişdir. Çikaqo çayı var ha, bax o dünyada əks istiqamətdə axan yeganə çaydır. Və ya daha bir bilgi. Playboy jurnalının nəşri Çikaqoda 1953-cü ildən başlayıb. Çarxılı yelləncək də 1893-cü ildə məhz burada yaradılıb. Dünyada ən son pulsuz zooparklardan biri olan Linkoln Park Zoo Çikaqoda yerləşir. Amerikada ilk bankı 1937-ci ildə burada yaradı-

keyfiyyətli butiklər və alış-veriş mərkəzləri ilə şəhərin ən populyar məkanı.

Şəhərdə velosipeddən istifadə çox geniş yayılıb. Velosiped yolları və parkları hər yere tapmaq mümkündür. Ona görə də çikaqolular avtobusa və ya qatarla öz velosipedləri ilə gedirlər. Qış aylarının çətin günlərində isə ona uyğun olan mavi velosipedləri kirayəyə bilirsiniz.

O'hare və Midway aeroportuna gələndə və ya gedəndə istifadə edə biləcəyiniz qatarlar var. Taksilər aeroportdan şəhərə təxminən 40 dollara, nəqliyyatın vəziyyətinə görə, 25-90 dəqiqə arasında çatdırıla bilər. Qatar isə daha ucuz - 5 dollar ödə, 45 dəqiqəyə şəhərdə ol. İctimai nəqliyyat vasitələrindən istifadə etmək istəyənlər şəhər sakinləri adətən 1 günlük və ya bir neçə günlük limitli istifadə imkanı verən kartları almağı tərcih edirlər. Bu kartlar qatar, avtobus və metrodə keçərlidir. Amma avtobuslara nağd pul ödəyərək minmək də mümkündür.

Unutmadan... Çikaqo həm də Avraam Linkoln şəhəridir. Şəhərin mərkəzindəki qocaman heykəlinə baxın, sanki gəlib-gedən hər kəsi salamlayır.

Bir burulğan, 3 ölü - ayağımız Çikaqoya düşmədimi?

"Küləklər şəhəri" olaraq bilinən Çikaqoda daim külək əsir. Xüsusən qış aylarında şəhərə baş çəkən insanlar kəskin bir soyuğu hiss edirlər, bizim kimi. Çikaqo dörd fəslidə də yaşayan bir şəhər. Bahar ayları bir az qışa davam edir. Aprel və may aylarında baharı daha çox hiss etmək mümkündür. Havanın temperaturu 5 ilə 15 dərəcə arasında dəyişir. Mart ayı bizim öyrəşdiyimizdən bir az daha soyuq keçir. Yay aylarında isə havanın temperaturu 32 dərəcəyə qədər arta bilər. Bu günə qədər şəhərdə qeydə alınan ən yüksək istilik 41 dərəcədir.

Bəxtimdən (ya da bəxtsizliyimdən) mən Çikaqoda qaldığım gecə şəhərdə güclü burulğan baş verdi. Hətta bunun anonsunu bir neçə saat öncədən, yeni gecə Donald Trampın canlı yayım çıxışını yarıda kəsərək verdilər. Şəhər isə xəbərlərdə məlum oldu ki, burulğan zamanı 3 nəfər həyatını itirib. Yeni çox da "ooo Amerika" deyər heyran olmağa tələsməyək, bu ölkədə təbii fəlakətdən bol heç nə yox. Ölüm gözələ qaş arasındadır.

Nəse, pis şeylərdən çox danışmamaq... Çikaqonu dadımlıq da olsa gəzəndən sonra yolumuz Ə.Obalının rəhbəri olduğu GünAz TV-yədir. Növbədə əfsanə kanalının ofisində, studiyasında olub, ordan reportaj-müsahibə hazırlamaqdır.

Bütün bunlar haqda növbəti yazıda...

□ **Sevinc TELMANQIZI,**
Foto müəllifidir
Çikaqo, Amerika

MÜSAVAT

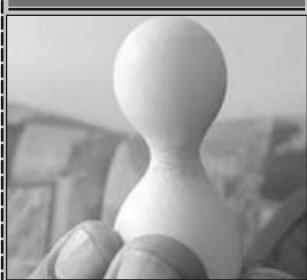
Son səhifə

N 55 (6669) 13 mart 2017

100 yaşlı nənə manekenlik etdi

Böyük Britaniyanın Birminqem şəhər sakini olan 100 yaşlı qadın Vogue adlı moda jurnalı üçün fotosessiya etdirib. Harvey Nishols şəbəkəsinin reklam çəkilişləri jurnalın tvitter səhifəsi vasitəsilə yayımlanıb. Bo Hilbert adlı qadın mağazaların şəbəkəsinin reklam üzüsü olacaq. Fotosessiya üçün britaniyalı qadın Valentino firmasının eynəklərini, Dries Van Noten firmasından gödəkçə, Celine firmasından isə ayaqqabı geyinib. Bu, yaşlı qadının model kimi ilk çəkilişi sayılır.

Qum saati şəklində yumurta

Türkiyənin Hardahik kəndində yaşayan Osman Akkoca adlı fermerin evində saxladığı toyuqlardan biri qərribə formalı bir yumurta yumurtlayıb. Türkiyənin "Milliyet" qəzetinin xəbərinə görə, normal yumurtadan daha kiçik olan və qum saatını atırladan yumurta ev əhlini təəccübləndirib. O.Akkoca yumurtanı götürərək öncə dostlarına, daha sonra isə Kadirli bölgəsindəki hər kəsə göstərib. Yumurtanı cibində daşıyan O.Akkoca onun qırılmaması üçün əlindən gələni edib: "Mən kənddə yaşayıram. Orda da toyuqlarımız var. Toyuqların yumurtalarını hər sabah toplayıram. Bu gün də belə bir yumurta ilə rastlaşdım. Mənə çox dəyşik göründü. Həyatımda belə bir yumurta görməmişəm. Xarici görünüşünə görə normal yumurtadan heç nə ilə fərqlənir. Yumurtanı qırıb yeməyi düşünmürəm. Onu saxlaya bildiyim qədər saxlayacam".

Arılar 84 yaşlı qadını öldürdü

Braziliyada bir təqaüdçü qadını 500 arı sancandan sonra dünyasını dəyişib. Bu barədə lenta.ru saytı xəbər verib. 84 yaşlı Divin Ambrozio de Hesus öz evindən bir qədər arada yerləşən meşədə giləmeyvə yığarkən arıların hücumuna məruz qalıb. Qadın təsadüfən arıları narahat etdiyi üçün bunun qarşılığını da bu formada alıb. İnsident 2 martda baş versə də, KİV bu haqda yeni yazıb. Zərərçəkəni arılar hücum edən zaman görüblər. Şahidlər xilasediciləri çağırırsalar da, sonuncular onu 30 dəqiqə ərzində xilas edə bilməyiblər. O, xəstəxanada növbəti gün aldığı arı sancmalarından dünyasını dəyişib.

2016-cı ilin oktyabrında YouTube kanalında Brave Vilderness bir video paylaşmışdı. Hə-

min videoda vəhşi təbiətin araşdırmaçısı olan Koyot Piter-son öz üzərində zəhərli həşəratların sancmasını sınaqdan

keçirdi. Bəzi həşəratlar ümumiyyətlə, insanlara və heyvanlara toxunmur, onlara ziyan vermir.

Uşaqlar qul şəklində çəkdi deyə valideynlər ayağa qalxdı

Amerikanın Nyu-Cersi ştatındakı orta məktəblərdən birində uşaqlar qullarla bağlı plakat hazırlamaqla qalmaqla səbəb olublar. Bu barədə BBC News xəbər verir. 10-11 yaşlı uşaqlar qulların satıldığı şəkillər çəkməli idilər. Onlar da ev tapşırığına uyğun olaraq bu fotolardan plakat düzəldərək, onun üzərində "əlçatan qullar", "keyfiyyətli qulluqçu" kimi sözlər yazıblar. Xəbər də qeyd olunur ki, məktəbə gələn və bu plakatları görən valideynlər şikayət ediblər və məktəb rəhbərliyi onlardan buna görə üzr istəyib.

Narazı ata-analar anlamayıblar ki, bu tapşırıq uşaqlara hansı formada tarixi öyrədə bilər. Məktəbin müəlliməsi Andrea Espinoza isə deyib ki, "bu, Amerika tarixinin bir hissəsidir. Bu, gerçəkdən də baş verib. Məncə, bunu uşaqlar da bilməlidir və bunu gizlətməyin mənası yoxdur".

Az yatırırsızsa, çox kalori alacaqsınız

Yuxusuz qalmaqla sadəcə ertəsi gün yorğunluğa səbəb olmur. O eyni zamanda insanın daha çox yeməsinə və uzun müddət davam edərsə, piylənməyə də gətirib çıxarır. Amerika Birləşmiş Ştatlarındakı klinikalardan birində aparılan araşdırma az yatanların gün ərzində daha çox kalori aldığını ortaya çıxarıb. Araşdırmaya qoşulanların yarısı normal müddətdə yatdıqları halda, digər yarısı isə bu müddətin üçdə ikisi qədər yatırdılar.

Yuxunun leptin və qrelin hormonları üzərində təsiri olub-olmadığı gözlənilirdi. Araşdırma müddətində digərlərindən 1 saat 20 dəqiqə az yatan adamlar orta hesabla 549 kalori daha çox alıblar. Tədqiqatı aparən mütəxəssislər piylənmə və yuxu ilə bağlı əlaqənin diqqətçəkən məqamları olduğunu bildirirlər. Doktor Andryu Kalvinin sözlərinə görə, insanlar özləri də bunu az yatdıqları günlərdə müşahidə edə bilərlər.

QOÇ - Astroloji göstəricilər sizin zodiaka məsləhət görür ki, əsas üstünlüyü sevgiyə yönəldəsiniz. Dardüşüncəli insanların fikirlərinə əhəmiyyətsiz yanaşın. Gələcəyə tam ümidlə baxın.

Qoroskop (13 mart) Səbuhi Rəhimli

BUGA - Bu təqvimdə uzaq səfərə çıxmaq planlarınızı reallaşdırmağa çalışın. Çünki ayın sonuna qədər bundan səmərəli vaxt olmayacaq. Təmir-quraşdırma işləri üçün də əhəmiyyətli gündür.

ƏKİZLƏR - Yaxın həftə ərzində yaranmış maliyyə problemlərinizi aradan qaldırmaq asanlaşmaqdadır. Günortadan sonra maraqlı situasiyaların iştirakçısına çevriləcəksiniz. Qidanıza fikir verin.

XƏRÇƏNG - Yaxşı olar ki, əsas vaxtınızı ev şəraitində keçirəsiniz. Uzaq yola çıxmaq, riskli hərəkətlər etmək, yeni işlərə başlamaq məsləhət görülmür. Səhhətinizə qayğı göstərin.

ŞİR - Tay-tuşlarınızla müəyyən mübahisələriniz gözlənilir. Özünü qalmaqallara istiqamətləndirməyin. Saat 13-dən 17-yə qədər şəxsi işlərinizdə əsaslı dönüş yarana bilər.

QIZ - Qonaq getmək üçün günün ikinci yarısı münasibdir. Amma hər hansı fiziki işlərə başlamaq, yeni müqavilələr bağlamaq yolverilməzdir. Ailə münasibətlərində obyektiv addımlar atın.

TƏRƏZİ - Ailə-sevgi münasibətlərində vəziyyət tamamilə xeyrinizə cərəyan edəcək. Kənar təsirlərə aludə olmayın. Köməyə ehtiyac duyan yaxınlarınıza sədaqətliyyətinizi göstərin.

ƏQRƏB - Səhhətinizlə bağlı xırda problemləriniz gözlənilsə də, özünüza diqqət yetirməklə bu kimi mənfi fəsadları aradan qaldıra bilərsiniz. Çalışın ki, gün ərzində ağır fiziki işlərə girişməyəsiniz.

OXATAN - Mart ayının ən uğurlu günlərindən birini yaşayacaqsınız. Bir tərəfdən maraqlı görüşlər, digər tərəfdənse perspektivli sövdələşmələr sizi sevindirəcək. Bütçənizdə artım da mümkündür.

OĞLAQ - Qohumluq münasibətlərində səxavətli olmağınız məsləhətdir. Hansısa şəxsi probleminizi qabartmaqdan, daha bəşəri ideyalarla məşğul olun. Axşama doğru qazanmaq ehtimalınız var.

SUTÖKƏN - Maddi problemlərinizin qabarmasından narahat olmayın. Çünki qarşıdakı günlərdə bu istiqamətdə uğurlarınız artacaq. İndi yalnız görcəyiniz işləri və mövqeyi konkretləşdirməlisiniz.

BALIQLAR - Bürcünüzün ən uğurlu məqamlarını yaşayacaqsınız. Qarşılıqlı münasibətlərdə yaranmış müsbət çalarlar ovqatınızı xeyli yüksəldəcək. Qərarlarınızda qətiyyətli olun.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

10 il öncə itkin düşən iti sahibinə qaytardılar

Alabama sakini Treysi Dava baytarlıq klinikasından zəng edərək 10 il öncə itkin düşən itini tapdıqlarını deyiblər. Lenta.ru saytının xəbərinə görə, bütün bu illər ərzində qadın əmin idi ki, Çarlı ləqəbli iti ölüb. Klinikanın sahibləri şəhərdəki elanlardan və itin ümumi əlamətlərindən sahibinin kimliyini müəyyən edə bildilər. Heç kim bilmir ki, bu 10 il ərzində yaşadığı evdən 400 kilometr aralıqda tapılan it necə və kimin yanında həyat keçirib. O, 2006-cı ildə, cəmi 1 yaşında itkin düşüb. Bu 10 il ərzində itin səhhətində ciddi problemlər yaranıb. Müalicə olunandan sonra onu sahibinə verəcəklər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYYAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU
Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "B-Z" mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.